

AutoBranchen Danmark

RAPPORT

Trivselsundersøgelse 2023

Autouddannelserne og fremtidens arbejdsmarked

Resumé

Autobranchens uddannelser er i vækst, og i disse år fylder kvinderne mere på uddannelserne end nogensinde før. Særligt på autolakerer-siden vokser andelen af kvinder heftigt. Det er positivt, fordi diversitet på alle områder er med til at styrke væksten i erhvervet, men også fordi branchen har brug for at kunne rekruttere mere arbejdskraft i fremtiden.

Mere end halvdelen af virksomhederne i autobranschen mærker, at det er svært at finde kvalificerede medarbejdere, og fremskrivninger peger på, at mangel på faglært arbejdskraft vil blive endnu mere udtalt. Derfor er det afgørende, at uddannelser og virksomheder formår at tiltrække flere unge, end de hidtil har været i stand til. Vigtige forudsætninger for dette er, at de unge modtager tilstrækkelig vejledning om uddannelserne, at virksomhederne gør sig synlige overfor de unge, og at der gøres en tilstrækkelig indsats for, at de unge kan trives både på skolerne og i deres praktikvirksomheder. En væsentlig faktor er nemlig også, at man kan holde på medarbejderne og holde medarbejderne i branchen.

Det er omdrejningspunktet for AutoBranchen Danmarks årlige undersøgelse af trivsel blandt elever på de erhvervsskoler i landet, som tilbyder autouddannelser.

Undersøgelsen viser, at skolerne overordnet set har formået at skabe et miljø med en høj grad af trivsel blandt elever af begge køn. De kvindelige elever møder færre forhindringer end de tidligere har gjort, men der er alligevel en række særlige udfordringer.

På skolerne oplever 10 procent af kvinderne forskelsbehandling og krænkende adfærd på baggrund af deres køn. Det er et fald fra 17,5 procent i forhold til sidste år.

Hvor trivslen på skolerne generelt er høj, møder de kvindelige elever i højere grad udfordringer på deres lærepladser i virksomhederne. Men også det er i bedring i forhold til tidligere.

Det er markant, at andelen af kvindelige autolakerere stiger støt. 30 procent af de unge, som uddannes til autolakerere, er kvinder. Og optaget på seneste årgang er mere end 40 procent.

Vejledningsindsatsen før valget af uddannelse har længe været til debat. Undersøgelsen her viser, at det er et vigtigt sted at sætte ind. Mere end syv ud af 10 mener ikke, at de fik tilstrækkelig vejledning om erhvervsuddannelse i folkeskolen. Endnu værre er tallet for de unge kvinder.

Til gengæld viser vores undersøgelse, at familie og venner stadig spiller en stor rolle i de unges valg af uddannelse. Virksomhederne kunne gøre meget mere. Syv ud af 10 elever svarer nej til, at de lokale virksomheder har gjort noget for at fortælle om en uddannelse i branchen.

Anbefalinger

På baggrund af trivselsundersøgelsen har AutoBranchen Danmark udarbejdet tre hovedanbefalinger med en række under-anbefalinger til henholdsvis erhvervsskolerne, virksomhederne og undervisningsministeren, som samlet set vil bidrage til at styrke den samlede trivsel på uddannelserne.

Samtidig skal anbefalingerne sikre, at de kvindelige elever, som der bliver brug for i fremtiden, ikke falder fra uddannelsen eller bliver afskrækket fra at fortsætte en karriere i autobranschen.

Siden sidste års undersøgelse har trepartsforhandlingerne ført til, at erhvervsskolerne i højere grad end tidligere skal stå for at hjælpe eleverne med praktikpladser. Branchen bør støtte op og sørge for, at ingen elever skal mangle praktikplads og måske blive tvunget til at forlade uddannelsen.

Indholdsfortegnelse

Resumé	2
Anbefalinger.....	2
Indledning	4
En uddannelse i vækst	5
Kvinderne fylder mere.....	5
Vejen ind i en autouddannelse	6
Her er eleverne.....	6
Det vigtige valg.....	7
Vejledning savnes.....	9
Trivsel på skolerne	10
Eleverne trives.....	10
Få vil falde fra.....	11
Stor forbedring i oplevelsen af forskelsbehandling.....	12
Fordomme om køn findes stadig.....	13
Seksuel krænkende adfærd eller mobning.....	15
Jagten på læreplads	16
Trivsel på lærepladsen	18
For mange oplever seksuel krænkende adfærd eller mobning.....	18
Stadig oplevelser af forskelsbehandling.....	19
En karriere i autobranchen	21
Lærlinge bliver en del af branchens grønne omstilling.....	23
Konklusioner	26
Anbefalinger	28
Gør vejen ind i autobranchen bredere.....	28
Skolerne.....	28
Virksomhederne.....	28
Ministeren.....	29
Om AutoBranchen Danmarks trivselsundersøgelser	31
Deltagende skoler.....	31

Indledning

I en fremskrivning fra marts 2021, forudser Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, at Danmark vil mangle 99.000 faglærte i 2030, mens der vil være overskud af ufaglærte og akademikere. Manglen på arbejdskraft mærkes allerede nu, og den vil være endnu mere udtalt i årene frem mod 2030.

Autobranchen er en af de brancher, hvor manglen forventes at opstå. Kort før Danmark oplevede sin første store nedlukning som følge af coronavirus, havde branchen en mærkbar lav ledighed på automekanikere. Samtidig kan skolerne slet ikke uddanne alle de karrosseriteknikere, der er brug for. Virksomhederne slås nærmest om de lærlinge, der er.

Samtidig bliver årgangene nu gradvist mindre, og ifølge Danmarks Statistik vil der i 2030 være 20.000 færre unge mellem 16 og 19 år, end der var i 2020.

Autobranchen er på mange måder i forandring. Med elbilernes indtog spiller ny teknik en stor rolle. De nye medarbejdere i branchen skal være indstillet på, at deres roller om fem år kan være anderledes sammenlignet med nu. Er de unge det? Vi har spurgt dem.

Autobranchen er et traditionelt "mandefag" med en kønsfordeling på 90/10. Størsteparten af de 10 procent kvinder er i dag ansat i administrationen.

Vi ved fra undersøgelser, at en bedre kønsdiversitet - en mere ligelig sammensætning af kønnene på arbejdspladserne – skaber bedre resultater. Rapporten "*Women matter*", som konsulenthuset McKinsey udgav i 2017, viser, at det betaler sig at skabe en bedre balance. Kvinder og mænd har forskellige perspektiver. Når de blandes, fører det til nytænkning og kreativitet, der igen giver arbejdsglæde og bedre økonomiske resultater. Andre rapporter, eksempelvis "*Mangfoldig ledelse giver bedre indtjening*" af ISS og Proacteur, giver samme billede. Ifølge deres rapport tjener de mest mangfoldige virksomheder i gennemsnit 5,7 procent mere end de mindst mangfoldige. En mangfoldig ledelse påvirker positivt faktorer som engagement, fastholdelse og produktivitet blandt medarbejderne.

ISS og Proacteur viser også, at virksomheder med de mest mangfoldige ledelser omsætter 19 procent mere end virksomheder uden mangfoldige ledelser. Det skyldes øget evne til at skabe innovation, der kan omsættes til værdi.

Fra andre undersøgelser, eksempelvis Institut for Menneskerettigheders undersøgelse "*Minoritetskøn på erhvervsuddannelserne*", ved vi, at en markant overrepræsentation af ét køn på en uddannelse kan gøre det sværere for øvrige køn at trives. Risikoen for frafald øges, det kan blive sværere at komme i praktik og dermed skabes en potentiel ond cirkel, hvor rekrutteringsgrundlaget gradvist snævres ind til ulempe for både virksomhederne og den enkelte elev.

Når der kommer til at mangle arbejdskraft i fremtiden, bør der med andre ord gøres noget ekstra for at rekruttere flere og mere diverse profiler ind i branchen. Både fordi der er brug for flere hænder og for at skabe bedre resultater og arbejdsmiljøer.

For andet år i træk omfatter denne undersøgelse både kvinder og mænd på autouddannelserne med det formål at undersøge, om mænd og kvinder har samme opfattelse af trivslen og af fremtiden i autobranchen.

Med denne rapport giver AutoBranchen Danmark trivselsundersøgelsen videre til bilforhandlerne/værkstederne, det øvrige erhvervsliv og skolerne.

En uddannelse i vækst

4.825 unge tager en uddannelse inden for autobranchen (ifølge seneste opgørelse pr 30/9 2022).

Det er 75 færre end året før, hvor autobranchen oplevede en stor stigning. Til gengæld skaber branchen masser af lærepladser. I 2022 havde næsten 300 unge en læreplads som karrosseritekniker, en fremgang på 25 procent. Omtrent 3.650 havde en læreplads som mekaniker – en fremgang på 7 procent i forhold til året før.

Kvinderne fylder mere

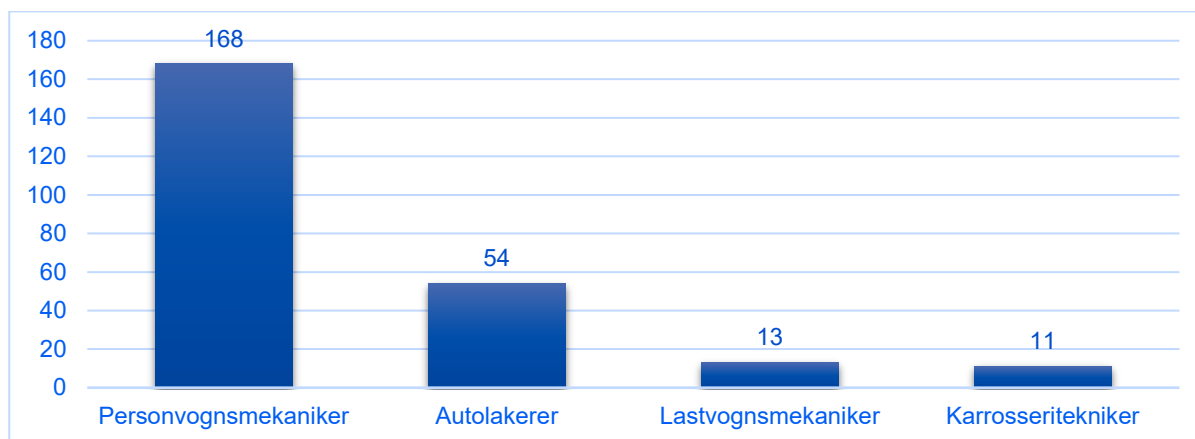
Særligt autolakereruddannelsen er i gang med en udvikling i retning af en mere ligelig fordeling mellem mænd og kvinder. Pr. 30/9 2022 var 173 elever i gang med at uddanne sig til autolakerer. Heraf 54 kvinder svarende til en andel på 32,2 procent. Det er en stigning på mere end 21 procentpoint siden 2016. Når der er optag af nye elever to gange årligt, har andelen af kvinder på de to seneste optag udgjort mere end 40 procent. Altså en stor vækst i andelen af unge kvinder, der ønsker at uddanne sig til autolakerer.

Tallene skal sammenlignes med, at andelen af kvinder, der blev uddannet til autolakerer i perioden fra 1994 til 2019 blot udgjorde 4 procent.

På de øvrige autouddannelser er andelen af kvindelige elever dog stadig meget lav. Blandt personvognsmekanikerne udgør andelen af kvindelige elever knapt 5 procent, mens den blandt karrosseriteknikere og lastvognsmekanikere udgør omtrent 3 procent.

	2022	2021	2020	2019
Autolakerer	173	194	195	185
Karrosseritekniker	297	262	243	241
Personvognsmekaniker	3.827	3.941	3.825	3.667
Lastvognsmekaniker	528	513	504	528

Blandt de 4.825 under uddannelse i branchen er 246 kvinder. De fordeler sig således:

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

Vejen ind i en autouddannelse

Valg af uddannelse er noget, der fylder i mange unges bevidsthed. Også på selve uddannelsen stilles de unge overfor en række valg undervejs: Valg af linje på hovedforløbet, valg af praktiksted og en eventuel specialisering, er blot noget af det, der skal tages stilling til.

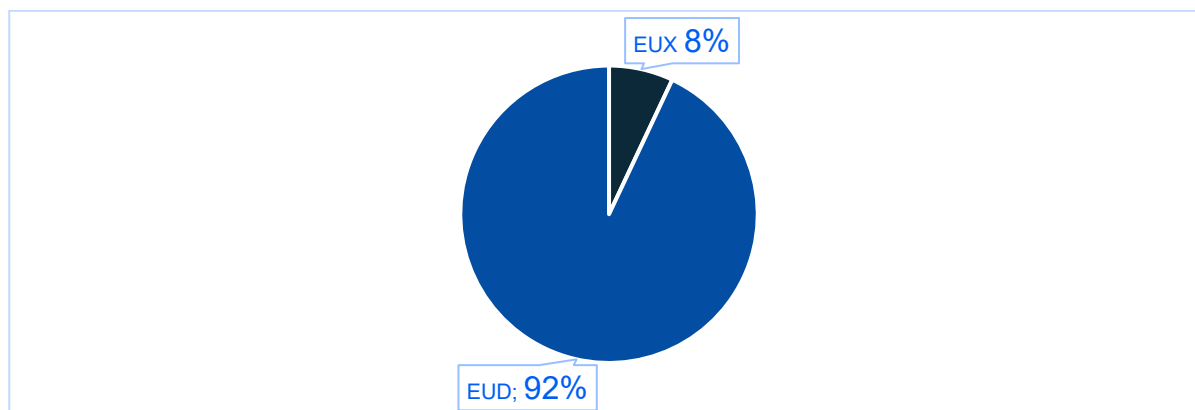
En tilstrækkelig vejledning både før og under uddannelsesforløbet er afgørende, og det er derfor også noget af det, vi har afdækket gennem vores undersøgelse:

Hvilke overvejelser gør eleverne sig i forbindelse med deres valg – og får de hjælp nok til at træffe beslutningen? Svarene siger blandt andet noget om potentialet for yderligere rekruttering indenfor autouddannelserne og om status for vejledningsindsatsen.

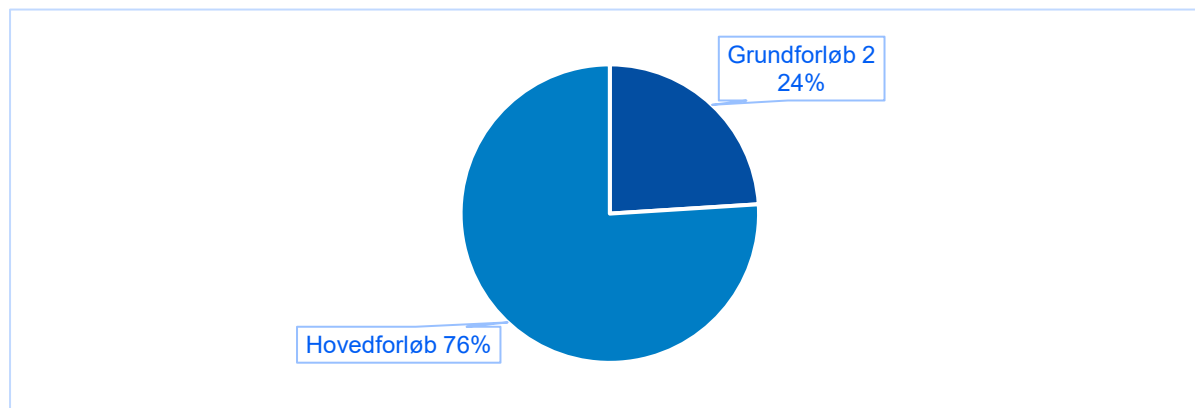
Her er eleverne

Hovedparten af de elever, der har besvaret undersøgelsen, går på EUD, altså den ordinære erhvervsuddannelse. 8 % går på EUX, hvor man kan tage fag på gymnasialt niveau. Langt de fleste respondenter er på hovedforløbet.

Hvordan tager du din uddannelse?

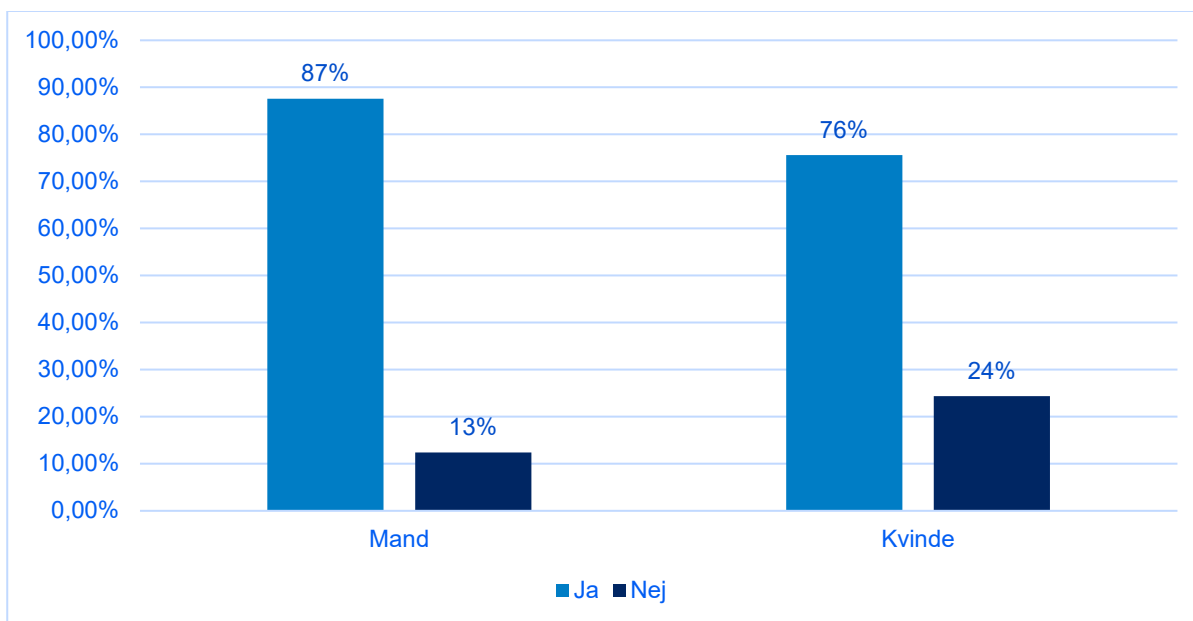

Hvor langt er du i din uddannelse?

Der har kun været 1 besvarelse i Grundforløb 1, derfor er den ikke medregnet.

Var uddannelsen din førsteprioritet?

Det vigtige valg

Vejen ind i en autouddannelse begynder allerede i grundskolen, hvor eleverne skal træffe de første valg om, hvilken retning de vil gå i.

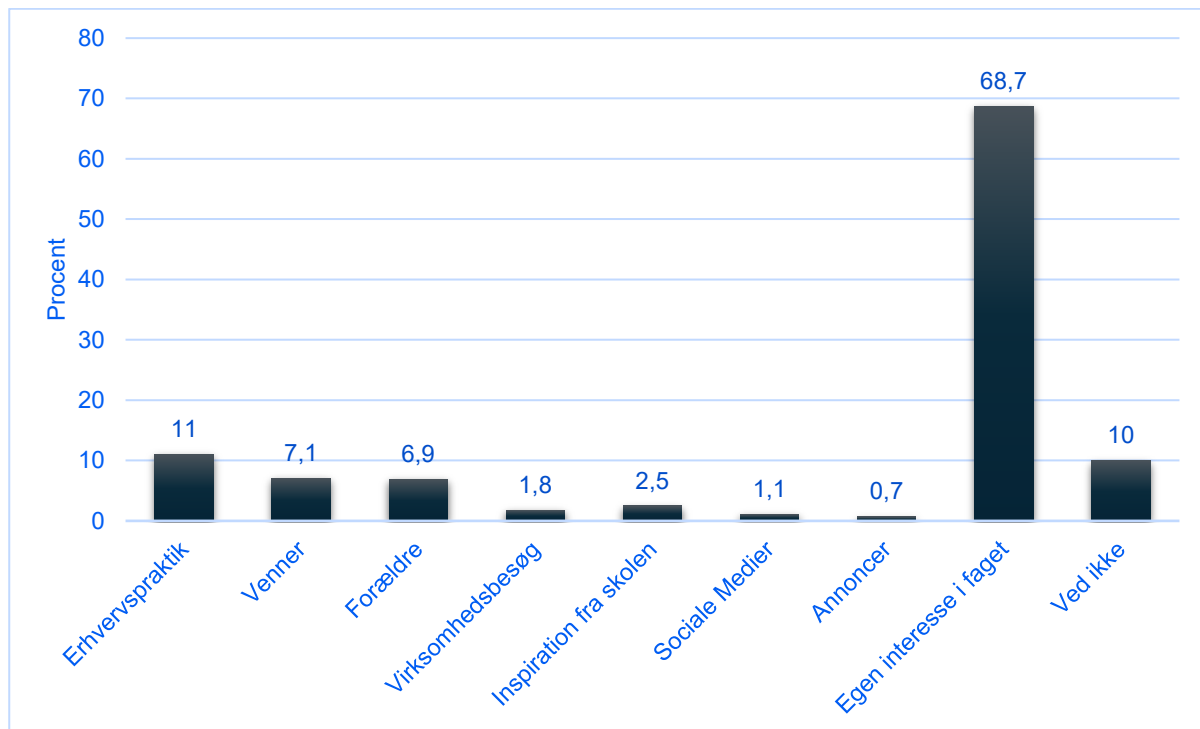
Ikke overraskende spiller elevernes "bagland" – forældre og venner – en stor rolle i valget af uddannelse. Samtidig er skolen dog også en betydelig hjælper, når valget om uddannelse skal træffes. Her er det markant, at folkeskolen kunne være langt bedre til at forberede de unge til et uddannelsesvalg.

Hvem har hjulpet dig med valg af uddannelse?

Forældre	47,0 %
Venner	24,5 %
Skolen	21,5 %
Ingen	32,0 %
Andet	10,0 %

De unge er meget på egen hånd, når de søger information. Foruden de unge selv, så spiller familie/venner en stor rolle. Også erhvervspraktik stikker ud som en vigtig kilde til information. Der er således stort potentiale for virksomhederne i at have kontakt med de lokale skoler, hvis man vil sikre sig et godt udvalg af elever. Det kan både være erhvervspraktik og virksomhedsbesøg undervejs på vejen mod de unges uddannelsesvalg. Kun få virksomheder er i dag meget aktive i deres kontakt med grundskolen, men vores tal peger i retning af, at det kan betale sig at være aktiv allerede på dette niveau.

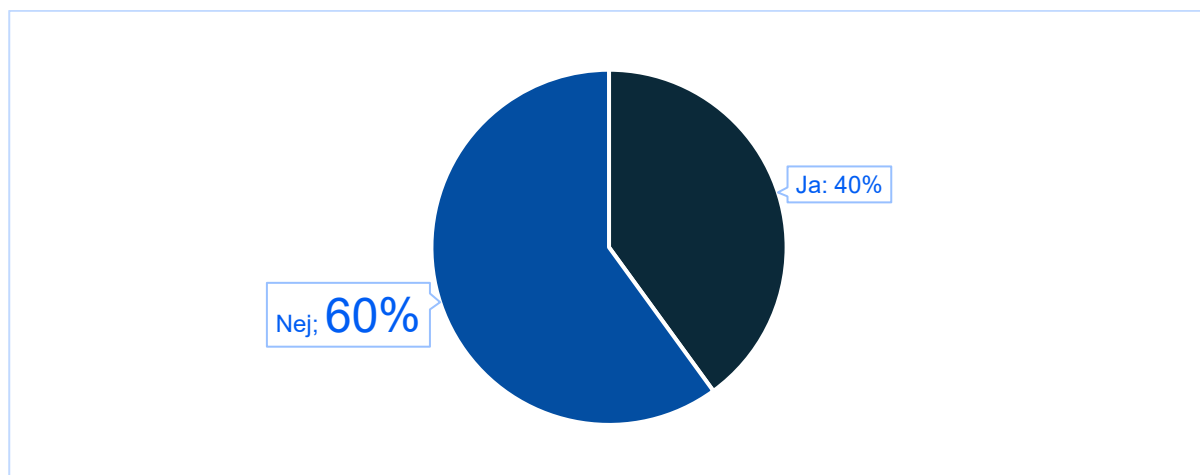
**Hvor har du hentet information om uddannelsen og om et arbejde i branchen?
(flere muligheder kan vælges)**

Besøgene "ude i virkeligheden" spiller altså en stor rolle for de unges uddannelsesvalg. Fire ud af 10 elever svarer, at de lokale forhandlere og værksteder har været aktive i at fortælle dem om branchen. Det er 10 procentpoint flere end sidste år og et tegn på, at virksomhederne er blevet mere aktive i jagten på lærlinge.

Tallene bør også inspirere til en øget indsats for at opsøge eleverne, eksempelvis med arrangementer i virksomheden.

Har de lokale forhandlere og værksteder aktivt fortalt dig om mulighederne i autobranschen?

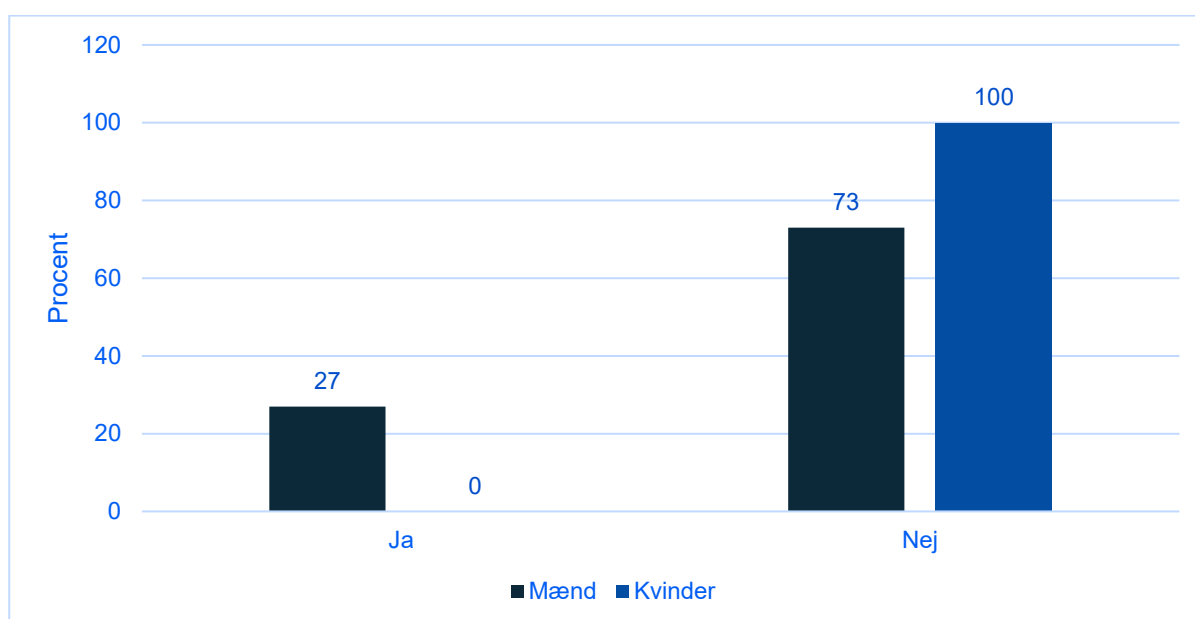

Vejledning savnes

Når det kommer til de mange valg, der skal træffes både før uddannelsen vælges og undervejs, kan vi konstatere, at eleverne opfatter folkeskolernes vejledning som særdeles mangelfuld.

73 procent af eleverne i undersøgelsen svarer nej til, at rådgivningen fra folkeskolen var god. Går man dybere ind i tallene, bliver det endnu værre. Samtlige kvinder i undersøgelsen svarer, at rådgivningen i folkeskolen ikke var god nok. 0 procent – ingen af de kvindelige elever har fået god rådgivning. Det kunne i den grad tyde på, at vejledningen i folkeskolen er stereotyp i forhold til kvinder og mænd. Det kunne være interessant at høre om samme forskel gør sig gældende for mænd og kvinder i gymnasiet.

Har du fået god rådgivning fra folkeskolen til dit valg af uddannelse?

Det er alarmerende, at 73 procent af de unge mener, at de ikke har fået tilstrækkelig rådgivning fra folkeskolen til deres valg af uddannelse. Og det endnu værre, at ingen kvinder mener, at de har fået ordentlig vejledning til deres uddannelsesvalg. Her er der virkelig noget for politikerne at tage fat på, når de vil give erhvervsuddannelserne mere opmærksomhed.

Disse tal bekræfter i høj, at der skal sættes ind i folkeskolen.

Trivsel på skolerne

Når eleverne har truffet deres uddannelsesvalg, kommer trivsel og miljøet på skolen til at spille en afgørende rolle. God trivsel er med til at bekæmpe frafald.

I undersøgelsen har vi spurgt eleverne om, hvordan de oplever miljøet på skolen, om de har overvejet at droppe ud og om forskelle i oplevelsen af miljøet baseret på blandt andet køn.

Den del af undersøgelsen, der handler om miljøet på skolerne, viser, at både mænd og kvinder trives godt. 86 procent af de mandlige elever og 85 procent af de kvindelige svarer, at de trives godt eller meget. Det er en lille forbedring i forhold til sidste år og en indsnævring af forskellen mellem kønnene. I årets undersøgelse var det også muligt for eleverne at definere sig som hverken mand eller kvinde. Det har 13 af de adspurgte gjort. Blandt dem svarer 77 procent, at de trives godt eller meget.

Samtidig viser svarene dog også, at kvinderne generelt har flere udfordringer med skolens miljø, og at de kan have en oplevelse af forskelsbehandling mellem mandlige og kvindelige elever. Andelen af kvindelige elever, der har oplevet seksuel krænkende adfærd eller mobning på skolen, er 15 procent. Andelen af mandlige elever med samme oplevelse er 9 procent. For begge køn er der tale om en stigning i forhold til sidste år. Bemærk dog, at der for kvindernes vedkommende er en vis statistisk usikkerhed idet kun 26 kvinder har svaret på undersøgelsen.

Når vi spørger eleverne, om de vil anbefale en mand eller kvinde i deres netværk at tage samme uddannelse som dem, så tyder det på, at kvinderne føler sig godt tilpas. Kvinderne i undersøgelsen gør nemlig ikke forskel på kønnene. 80 procent af kvinderne ville anbefale uddannelsen til en kvinde i netværket, og præcis samme andel ville også anbefale uddannelsen til en mand i deres netværk. For de mandlige elever gælder, at næsten 8 ud af 10 ville anbefale uddannelsen til en mand, mens 6 ud af 10 ville anbefale uddannelsen til en kvinde.

Noget tyder altså på, at skolerne har fået forudsætningerne for at kunne rekruttere elever af begge køn, også til uddannelser med minoritetskøn.

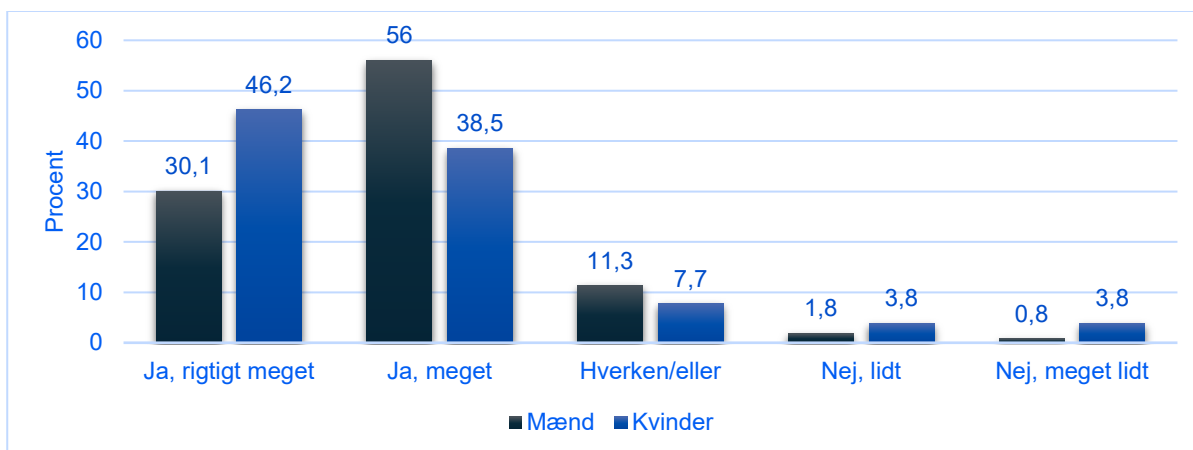
Eleverne trives

Trivslen er generelt god på de autouddannelser, vi har undersøgt.

Næsten 9 ud af 10 elever trives generelt godt på autouddannelserne. 86 procent af mændene og 85 procent af kvinderne har svaret, at de trives godt eller meget godt på uddannelsen.

Trivslen er ligeligt fordelt til trods for, at en højere andel af de mandlige elever (87 procent) havde uddannelsen som deres førstevalg. 25 procent af kvinderne havde en anden uddannelse som deres førstevalg, mens altså kun var 13 procent af mændene.

Trives du på skolen?

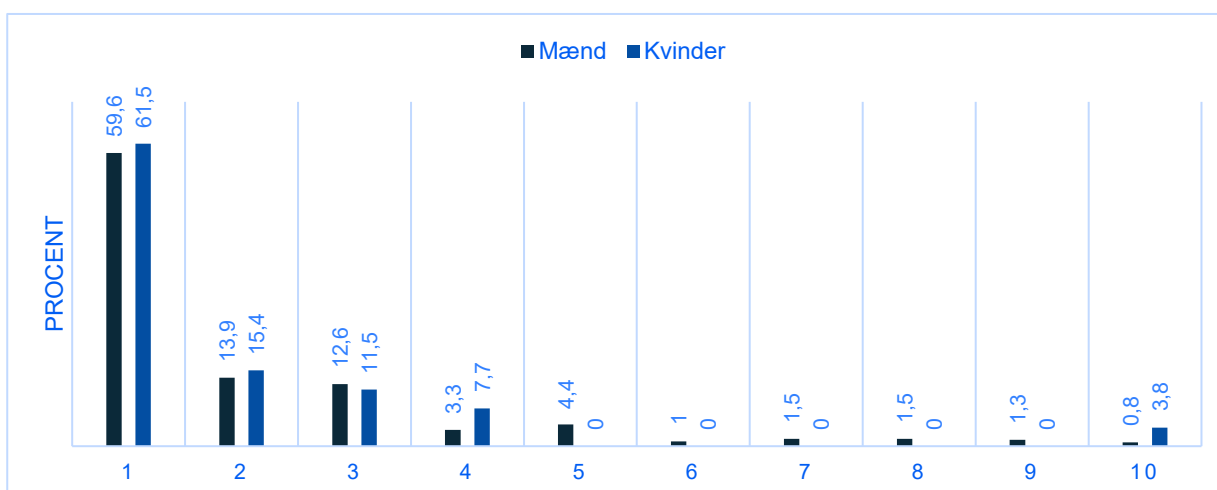

Få vil falde fra

Den gode trivsel afspejler sig også i svarene på spørgsmålet om, hvorvidt eleverne overvejer at droppe ud. Her svarer mindre end 4 procent af kvinderne, at de er i fare for at forlade uddannelsen. Blandt mændene er det også kun omtrent 2 procent, der er i farezonen for at droppe ud. Set over de seneste to år, er der sket en klar forbedring på området.

I forbindelse med disse svar, er det vigtigt at notere sig, at 25 procent af de unge kvinder i undersøgelsen ikke havde uddannelsen som deres første prioritet. For mændenes vedkommende havde 13 procent en anden uddannelse som deres første prioritet. Med den viden in mente, er det positivt at så få overvejer at stoppe på uddannelsen.

Overvejer du at droppe ud af uddannelsen? (1= slet ikke – 10=ja, helt klart)

Den høje trivsel og den relativt lave risiko for frafald er flot set i sammenligning med andre lignende undersøgelser af erhvervsuddannelserne set i et kønspektiv. Eksempelvis har en undersøgelse fra Institut for Menneskerettigheder (*Minoritetskøn på erhvervsuddannelser*, 2020) vist et frafald på mere end 40 procent for uddannelser, hvor kønsskævheden er stor.

I forhold til det normale frafald, der kan være på erhvervsuddannelserne, er tallene i undersøgelsen også lavere. Ifølge Danmarks Statistik oplever erhvervsuddannelserne normalt et frafald på op mod 40 procent på uddannelserne. Frafalet kan ske både i Grundforløb 1, Grundforløb 2 og i overgangen mellem Grundforløb 2 og Hovedforløb, hvor eleverne skal finde en praktikplads.

En forklaring på de meget positive tal i denne undersøgelse kan dog være, at der blandt respondenterne er klar overvægt af elever på hovedforløbet – dermed er de fleste respondenter kommet så langt i deres forløb, at de formentlig er forbi overvejelserne om at droppe ud.

Stor forbedring i oplevelsen af forskelsbehandling

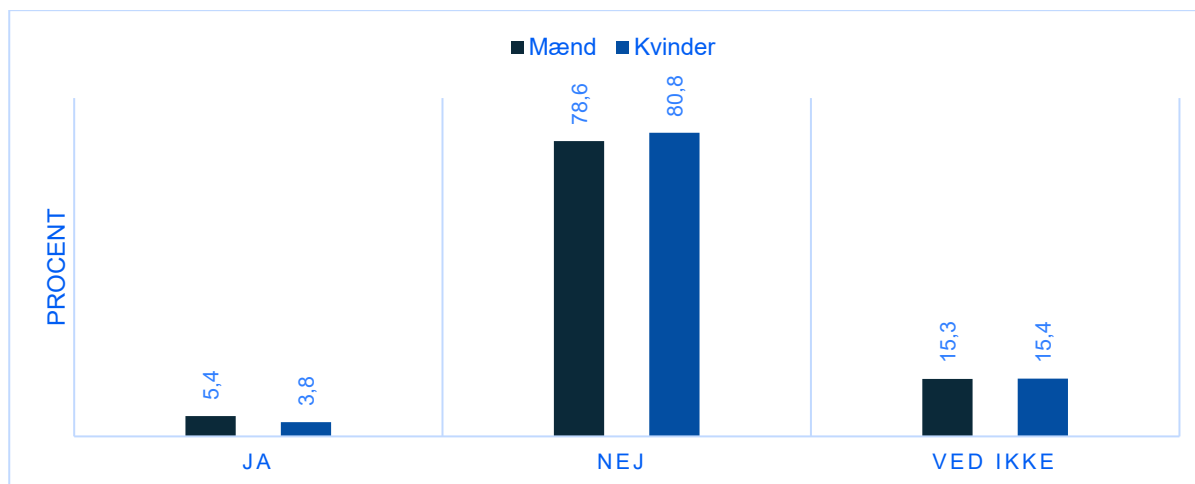
Kvinderne på uddannelsen kan opleve forskelsbehandling, men også her ser vi store forbedringer i forhold til sidste år.

3,8 procent af kvinderne har en oplevelse af, at kvinder bliver mobbet på skolen på grund af deres køn. Sidste år var tallet 18 procent eller næsten hver femte kvinde. Lidt mere end 5 procent af mændene mener, at piger/kvinder bliver mobbet på skolen på baggrund af deres køn. Ingen af kvinderne oplever, at mandlige elever bliver mobbet eller chikaneret på baggrund af deres køn. Det mener dog lidt mere end 5 procent af mændene.

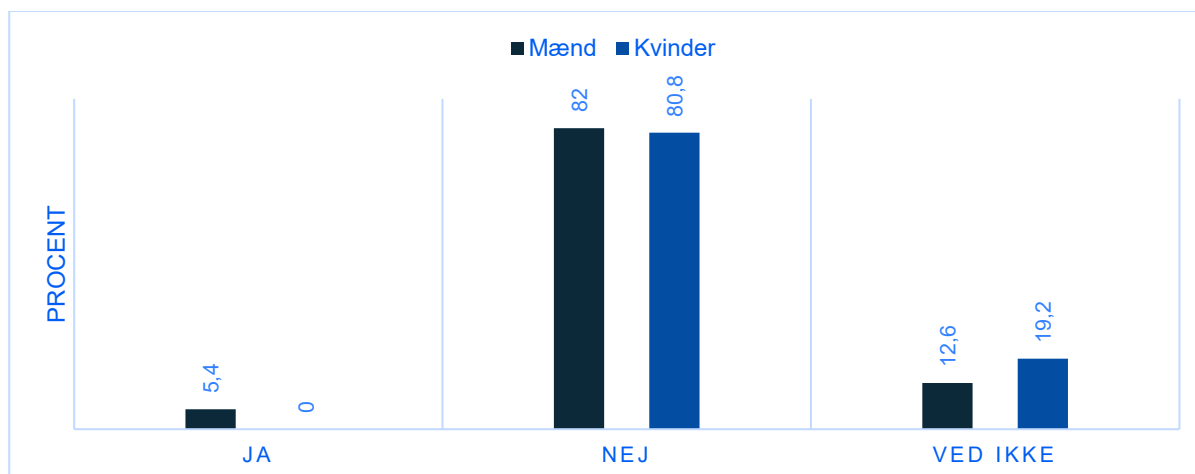
Kønnene har altså stort set samme oplevelse af miljøet på skolen. Det kunne indikere, at skolerne har arbejdet en del med personlige grænser, rummelighed og forståelse for forskelle i opfattelsen af bestemte situationer og udsagn. I AutoBranchen Danmark har vi i det forgangne år kigget særligt meget på den del i forbindelse med kampagnen "Respekt på Værkstedet," som blev lavet sammen med Dansk Metal.

Vi har spurgt eleverne om de oplever et miljø på skolen, hvor alle føler sig set, hørt og rummet uanset køn, etnicitet, religion, alder og så videre. Her oplevede vi sidste år en positiv ændring i besvarelsen i forhold til året før. Mere end seks ud 10 kvinder oplevede, at skolen rummer alle. Sådant er det fortsat. Mænd og kvinder er helt enige på det punkt. Det hører dog også med, at næsten 2 ud af 10 kvinder mener, at skolen ikke har et miljø, der kan rumme alle. Sidste år svarede 36 procent af kvinderne "ved ikke" til spørgsmålet. Halvdelen af "ved ikke" ser nu ud til at være rykket til et "nej" skolen har ikke et miljø, der rummer alle.

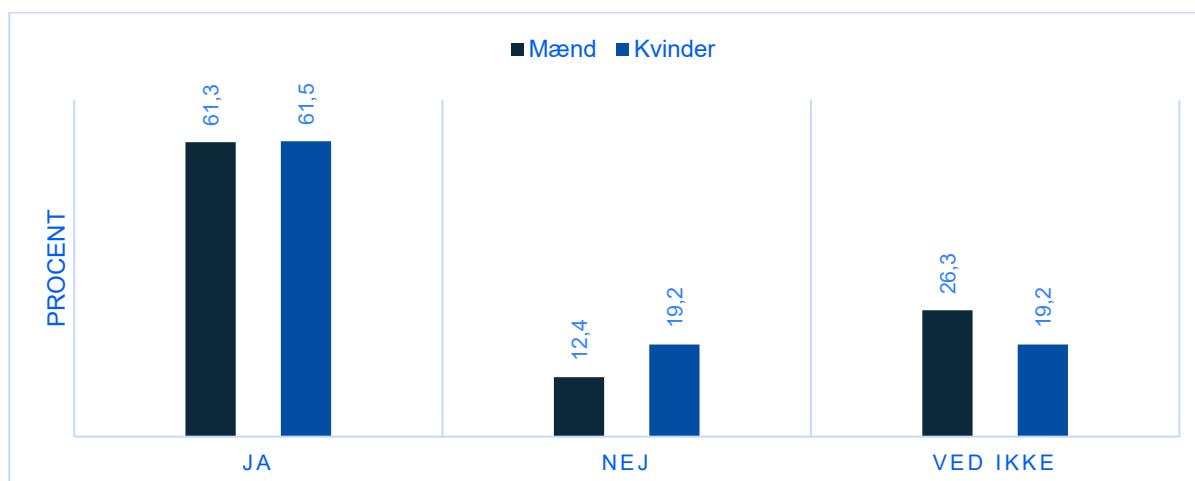
Mener du, at piger bliver mobbet på skolen, fordi de er piger?

Mener du, at drenge bliver mobbet på skolen, fordi de er drenge?

Oplever du et miljø på skolen, hvor alle føler sig set, hørt og rummet uanset køn, etnicitet, religion, alder osv.?

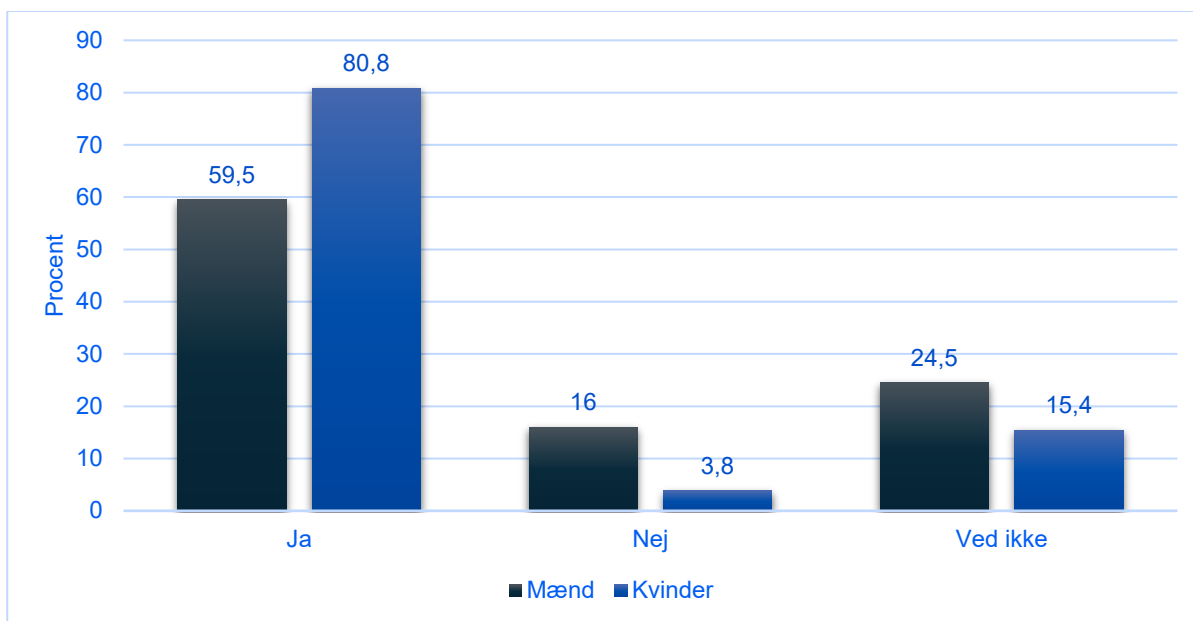
Fordomme om køn findes stadig

Forskellen i opfattelsen af mænd og kvinder ses, når eleverne bliver spurgt om, hvorvidt de ville anbefale uddannelsen til henholdsvis en mand eller en kvinde i deres netværk.

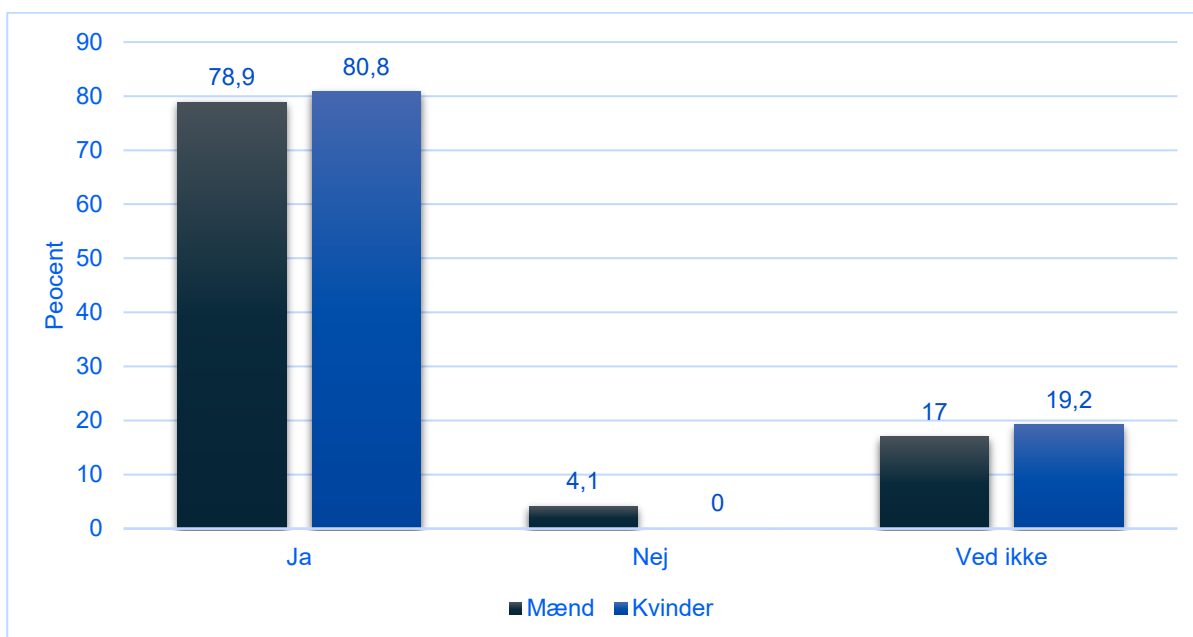
60 procent af mændene og 81 procent kvinderne ville anbefale uddannelsen til en kvinde i deres netværk. 79 procent af mændene og 81 procent af kvinderne ville til gengæld anbefale uddannelsen til en mand i deres netværk.

Omvendt ville 16 procent af mændene og mindre end 4 procent af kvinderne IKKE anbefale uddannelsen til en kvinde i deres netværk. For mænd er de tal markant lavere. Kun 4 procent af mændene og 0 procent kvinderne ville fraråde uddannelsen overfor en mand i deres netværk. Disse tal for både kvinder og mænd bekræfter en flot trivsel.

Ville du anbefale samme uddannelse til en kvinde i dit netværk?

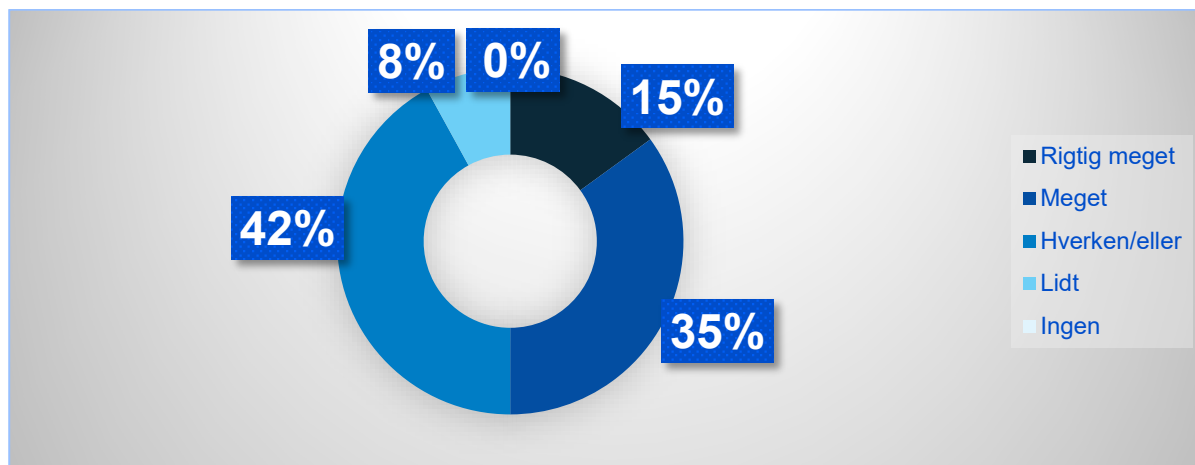
Ville du anbefale samme uddannelse til en mand i dit netværk?

Overordnet set bliver de fleste kvinder nu mødt med forståelse i forhold til, at de har valgt et mandsdomineret fag. 50 procent af kvinderne svarer stor eller meget stor forståelse for deres valg af uddannelse.

Kun 8 procent har svaret, at de møder lidt eller ingen forståelse fra omgivelserne i forhold til deres uddannelsesvalg. Det er en forbedring fra 20 procent sidste år.

I hvor høj grad møder du fra omgivelserne uden for skolen forståelse for, at du som kvinde har valgt at gå ind i et mandefag?

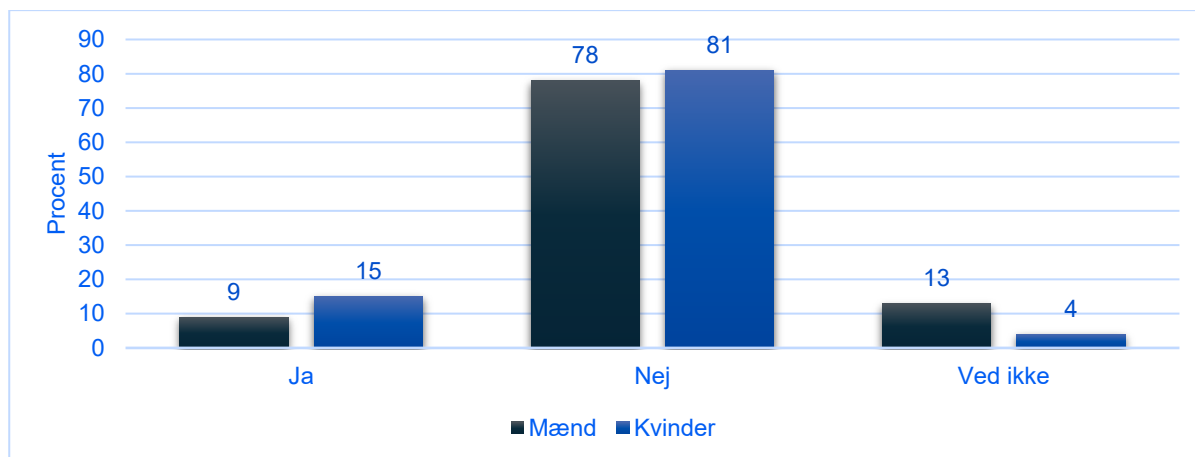
Seksuel chikane

Selv om eleverne svarer, at trivslen er god, så er der også noget, som trækker den anden vej. I spørgsmålet om seksuel krænkende adfærd eller mobning på skolen, er der desværre tilbagegang for begge køn.

15 procent af kvinderne i undersøgelsen svarer, at de oplever eller har oplevet seksuel chikane på skolen. Det er en stigning på 5 procentpoint i forhold til sidste år. Nu svarer 81 procent af kvinderne, at de ikke har oplevet seksuel krænkende adfærd eller mobning på skolen. Tilbagegangen er på 6 procentpoint efter en næsten tre gange så stor forbedring sidste år.

9 procent af mændene oplevet krænkende adfærd – en stigning på 1,6 procentpoint og på 3 procentpoint i forhold til 2021. 78 procent af mændene har IKKE oplevet seksuel krænkende adfærd eller mobning. Det er 5 procentpoint dårligere end sidste år, hvor mere end 83 procent ikke havde oplevet krænkende adfærd. Skolerne gør en indsats, men ikke meget tyder på, at det har haft stor effekt det seneste år. Eller også har fokus særligt ligget på at forbedre kvindernes forhold, at man har glemt at se efter de andre.

Oplever du, eller har du oplevet seksuel krænkende adfærd eller mobning på skolen?

Jagten på læreplads

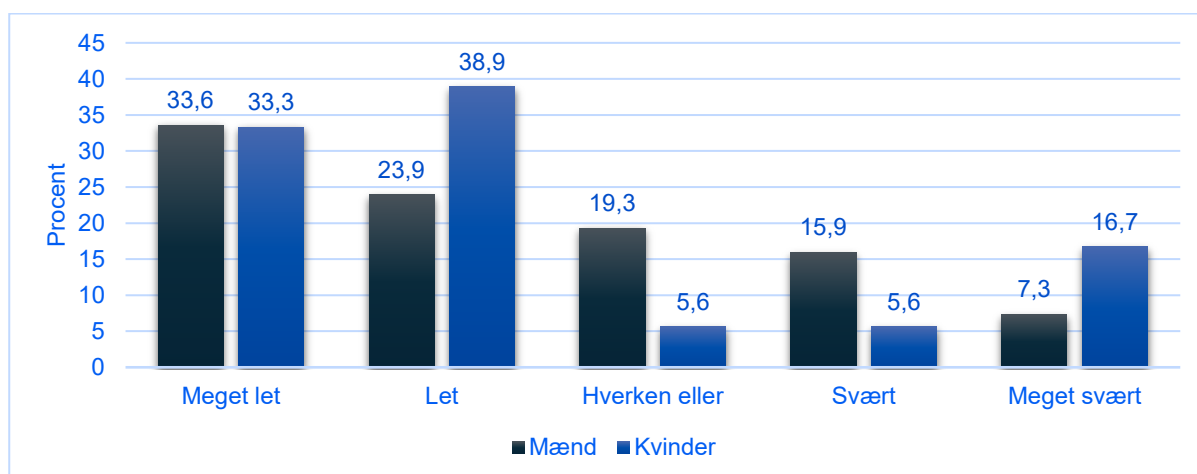
Adgangen til læreplads er en væsentlig del af en uddannelse i autobranschen. Samtidig er en god læreplads ofte adgangsbilletten til den videre karriere. Derfor er det for mange afgørende at få en "rigtig" læreplads frem for en skoleoplæring, som også er en mulighed.

Vi har undersøgt, hvor let eller svært det var for eleverne at finde en læreplads. Her er tallene markant forskellige fra tidligere års undersøgelser. Nu oplever de kvindelige elever det nemmere end mændene at finde en læreplads.

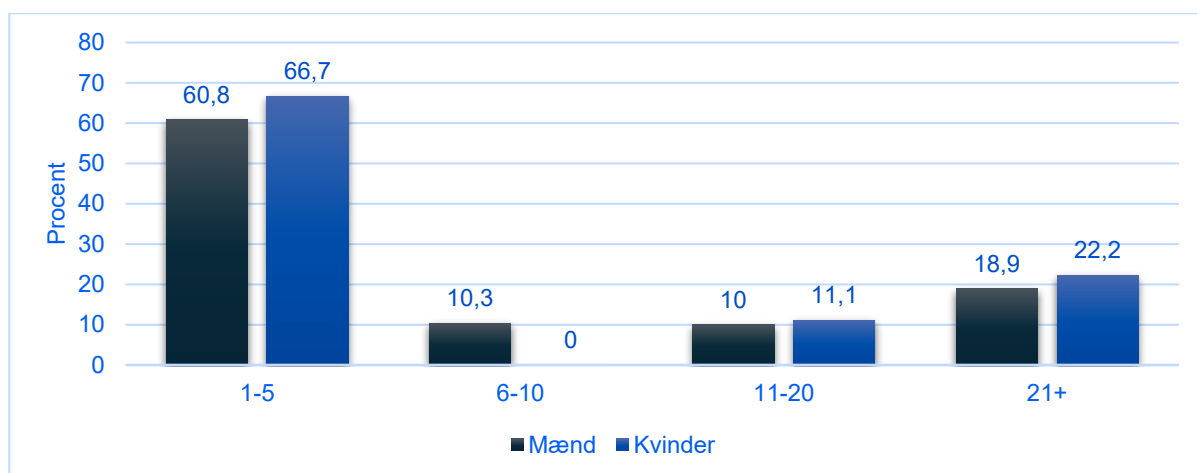
58 procent af mændene og 72 procent af kvinderne betegner det som let at finde en læreplads, og de fleste af dem behøvede ikke søge mere end op til fem stillinger, før der var gevinst.

Lidt mere end hver femte elev måtte skrive mere end 20 ansøgninger før de fandt en læreplads. Det er en forbedring fra hver fjerde sidste år. For to år siden var det mere end hver tredje kvinde, og da vi i 2019 lavede denne undersøgelse for første gang, betegnede mere end halvdelen af kvinderne det som svært at finde en læreplads. En mærkbar forbedring.

Hvor let havde du ved at finde praktikplads?

Hvor mange lærepladser måtte du søge, før du fandt en?

Kvinderne har tidligere mødt mange myter og barrierer, når det gælder lærepladser. En udbredt myte har fx været, at man arbejdsgiver skulle lave et særskilt omklædningsrum. Det er ikke sandt. Det skal blot være muligt at aflåse omklædningsrummet, og så kan man fx lave forskudt mødetid.

Noget tyder på, at den slags myter er ved at forsvinde. Samtidig kan man konstatere, at manglen på arbejdskraft gør, at både mænd og kvinder i 2022 har oplevet det lettere at finde en læreplads.

Det er en vigtig fortælling i forbindelse med rekruttering, at det ikke længere er sværere for de kvindelige elever at finde en læreplads.

Fra mange virksomheder hører vi, at man helst ser, at de kommende lærlinge personligt møder op og afleverer en ansøgning. Det fornemmer vi også fra undersøgelsen, at eleverne gør. Før de skal i gang med at søge svarer 100 procent af kvinderne, at de planlægger at besøge virksomheden personligt. Mere end otte ud af 10 mænd vil også besøge virksomheden. Mange skoler anbefaler også, at virksomheder besøger skolen for at finde et godt match blandt eleverne.

Hvordan forventer du at gribe det an, når du skal finde en praktikplads?

96 procent af mændene vil selv besøge værksteder/forhandlere.

100 procent af kvinderne vil selv besøge værksteder/forhandlere.

Hvordan fandt du en praktikplads?

67 procent af kvinder har svaret, at de personligt besøgte værkstedet/forhandleren.

80 procent mænd har svaret, at de personligt besøgte værkstedet/forhandleren.

Trivsel på lærepladsen

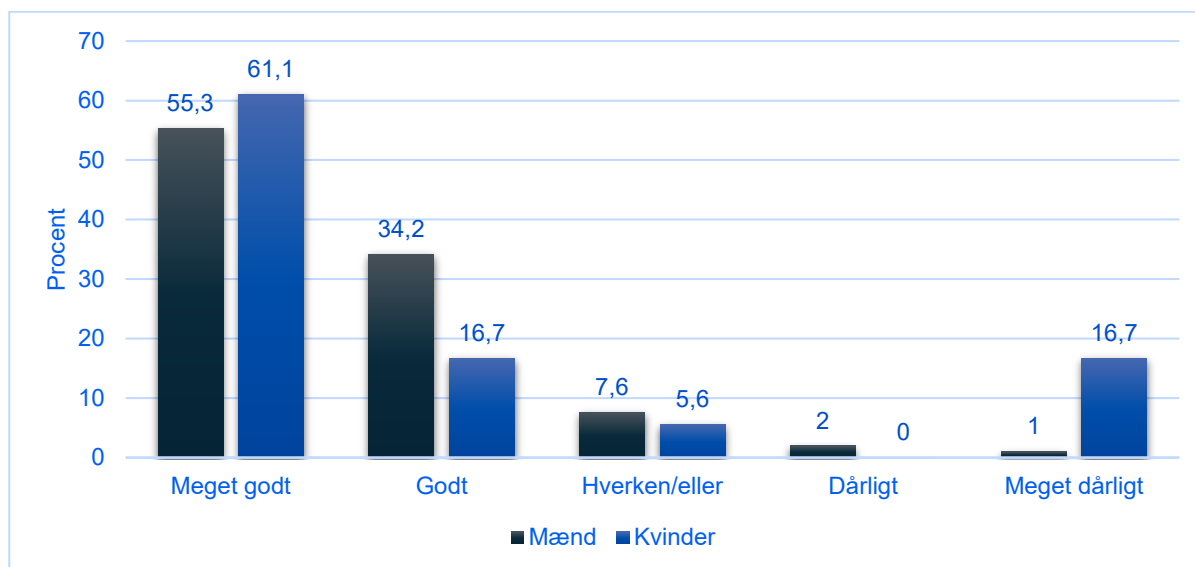
Elevernes møde med en praktikvirksomhed er i høj grad med til at forme deres fremtidige muligheder i branchen. En succesfuld praktiktid kan lede til ansættelse, og opholdene i virksomhederne er afgørende for at give eleverne den nødvendige praktiske erfaring med det, de lærer på skolerne.

Overordnet set er elevernes trivsel på lærepladsen god. Den er også steget væsentlig i forhold til sidste år. 90 procent af mændene og 78 procent af kvinderne svarer, at de trives *godt* eller *meget godt* i virksomheden. Niveaulet for trivsel er på sit højeste niveau vores undersøgelser, og noget kunne tyde på, at sidste års dyk har skyldtes noget udefra kommende, fx corona.

Kun 3 procent af mændene svarer, at de trives dårligt eller meget dårligt på lærepladsen. Samtidig med den øgede trivsel, svarer 16,7 procent af kvinderne, at de trives dårligt eller meget dårligt. Man kan altså konstatere, at det enten går rigtig godt eller rigtig skidt. Igen skal man huske på, at kun 28 kvinder har besvaret undersøgelsen og 16,7 procent dækker over 3 besvarelser. Sidste år angav ingen kvinder dig, at de trivedes dårligt eller meget dårligt.

Blandt de 13 i undersøgelsen, som har valgt at være kønsneutrale, har alle svaret, at de trives godt eller meget godt i virksomheden.

Trives du som lærling i virksomheden?

Klar bedring, men for mange oplever seksuel krænkende adfærd eller mobning

I alle dele af samfundet er der kommet fokus på trivsel på arbejdspladsen. Det kommer blandt andet af de mange sager om #Metoo i medierne og blandt politikere. I forhold til tidligere år har vi ikke kun spurgt til seksuel chikane, men spurgt til seksuel krænkende adfærd eller mobning. Det gør emnet lidt mere bredt og vil naturligt give flere svar. Nogle kan have svært ved at definere præcis hvad chikane er, mens krænkende adfærd er lidt nemmere at genkende.

Lidt mere end hver fjerde kvinde angiver, at de har oplevet seksuel krænkende adfærd eller mobning. Det er en klar forbedring fra sidste år, hvor det var 40 procent og for to år siden var det

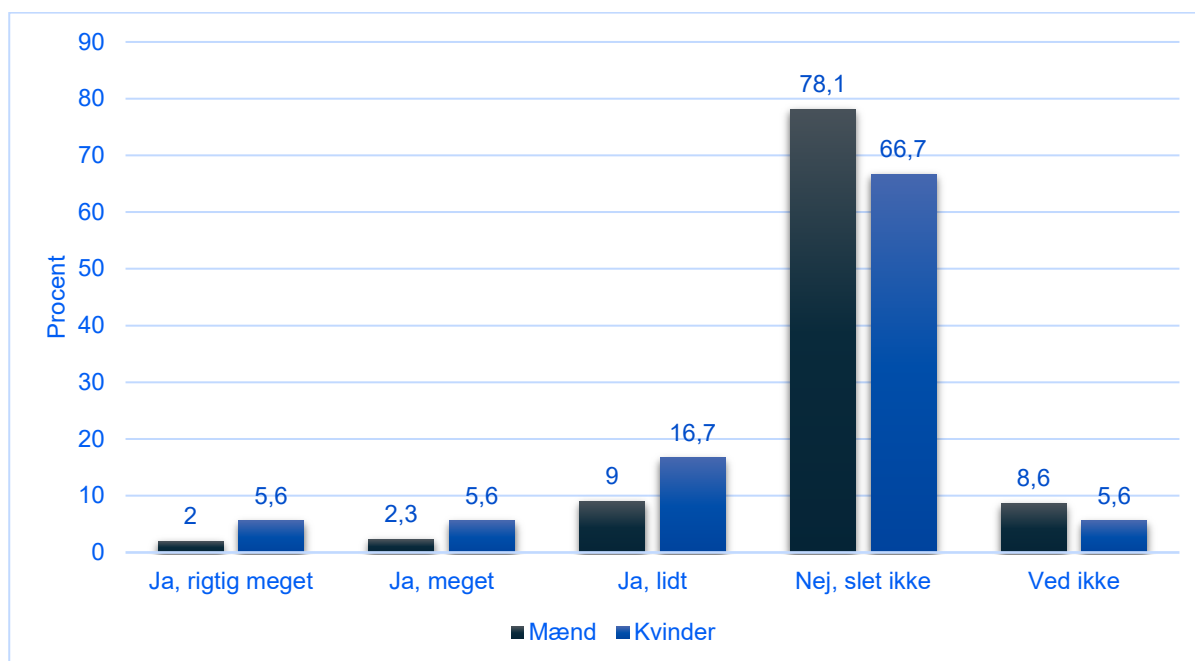
mere end 50 procent. Endnu mere markant er det, at næsten 70 procent af kvinderne slet ikke har oplevet seksuel krænkende adfærd eller mobning. For to år siden svarede tre ud fire, at de havde oplevet en eller anden form for krænkelse eller mobning.

For mænd er graden af krænkelse eller mobning mindre, og også her er der gode forbedringer.

For de kønsneutrale besvarelser gælder, at 14 procent har dårlige oplevelser. Næsten 6 ud af 10 har ikke oplevet noget og en del har oplevelser i gråzonen, som kan være svært at definere.

Samlet set tyder svarene på, at der er sket forbedringer i forhold til, hvordan man taler til hinanden på værkstedet og i virksomheden i det hele taget. Oplevelser som mobning og krænkelse kan mindske nogens lyst til at søge ind i branchen. Værkstedsjargonen lever stadig nogle steder, og der bør fortsat være fokus på, at tonen ikke må gå over grænsen. Humor må der gerne være på værkstedet, men den til tider fine linje mellem humor og krænkelse må ikke overskrides.

Oplever du, eller har du oplevet seksuel krænkende adfærd eller mobning i virksomheden?

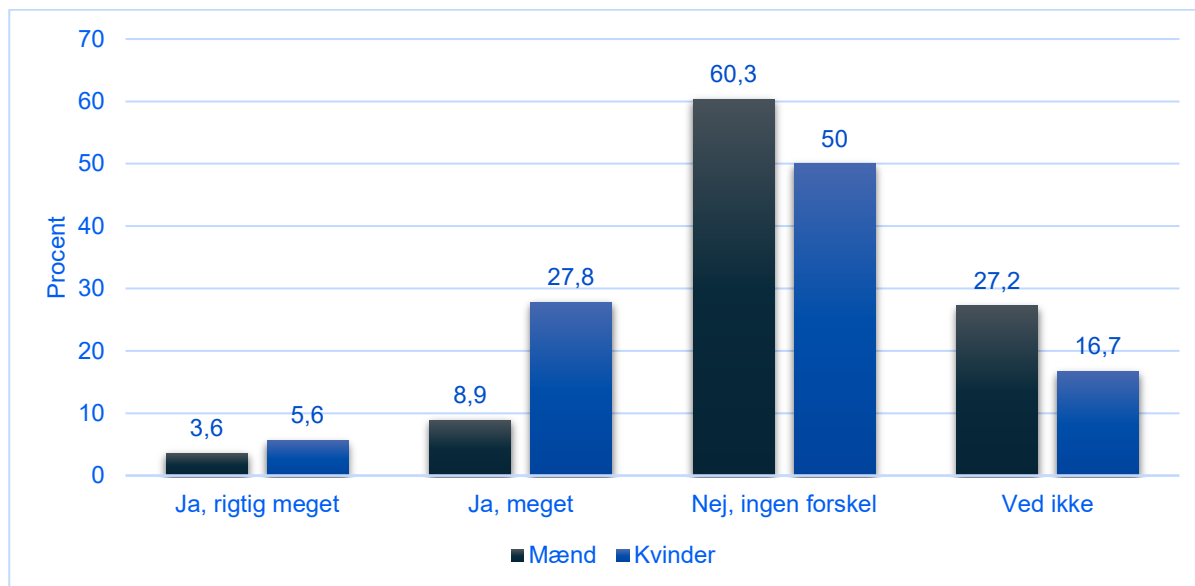
Stadig oplevelser af forskelsbehandling

33 procent af kvinderne og 12,5 procent af mændene oplever, at der er *meget* eller *rigtig meget* forskelsbehandling mellem lærlinge, alene baseret på deres køn. Også her er der grund til at reagere for en branche, hvor fremtiden formodes at byde på vanskeligheder med rekruttering af gode mekanikere, autolakerere og karosseriteknikere.

6 ud af 10 mænd og halvdelen af kvinderne svarer, at de ikke har mødt forskelsbehandling baseret på køn. Fornemmelsen af forskelsbehandling bliver altså mindre, men oplevelsen er der stadig.

Det er ikke muligt ud fra denne undersøgelse at afgøre, hvad der konkret ligger bag forskellen mellem mænds og kvinders opfattelse, men det er åbenlyst, at det vil være relevant at tage temaet op i virksomheder og på skolerne.

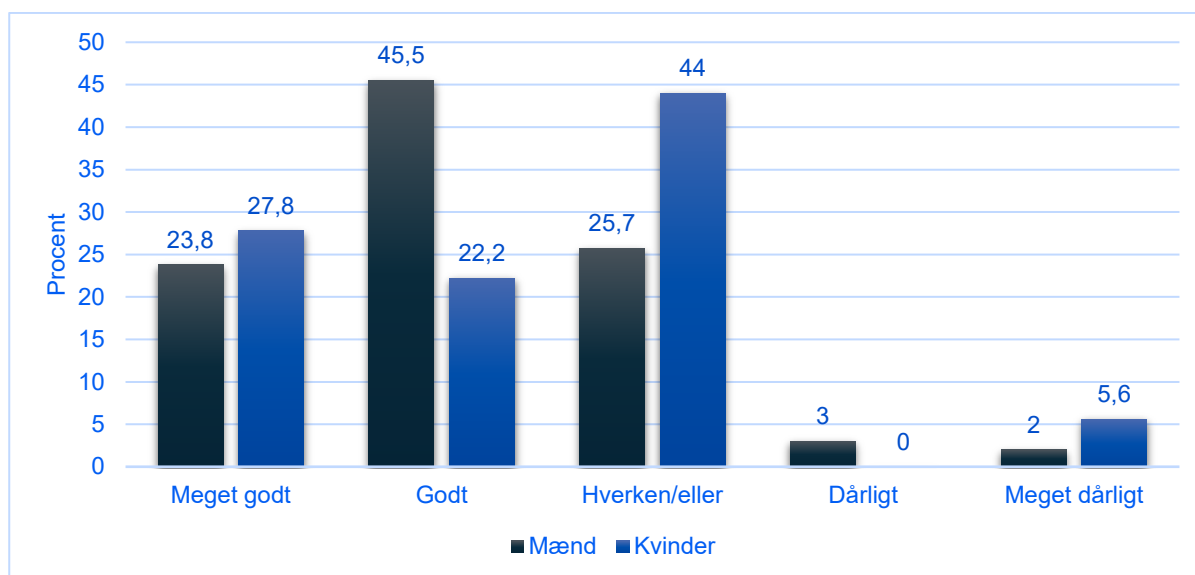
Har du en fornemmelse af, at der sker forskelsbehandling i virksomheden på grund af lærlingenes køn?

Vi har også spurgt mere bredt til, om der i virksomheden er et miljø, hvor alle føler sig set, hørt og rummet uanset køn, etnicitet, religion, alder osv. Her viser der sig en relativt stor forskel mellem mændene og kvindernes opfattelse af, om der bliver forskelsbehandlet eller ej.

70 procent af mændene og 50 procent af kvinderne mener, at der er et fint miljø til at rumme alle. For mændene er det en lille forbedring, mens der for kvinderne er tale om et fald på 16 procentpoint. Kvinderne er dog ikke flyttet til at synes, at miljøet er dårligt til at rumme alle. Det tal er nemlig uændret sammenlignet med sidste år - kvinderne oplever bare, at det hverken er det ene eller det andet

I hvor høj grad oplever du, at der er et miljø og en kultur i virksomheden, hvor alle føler sig set, hørt og rummet uanset køn, etnicitet, religion, alder osv.

En karriere i autobranchen

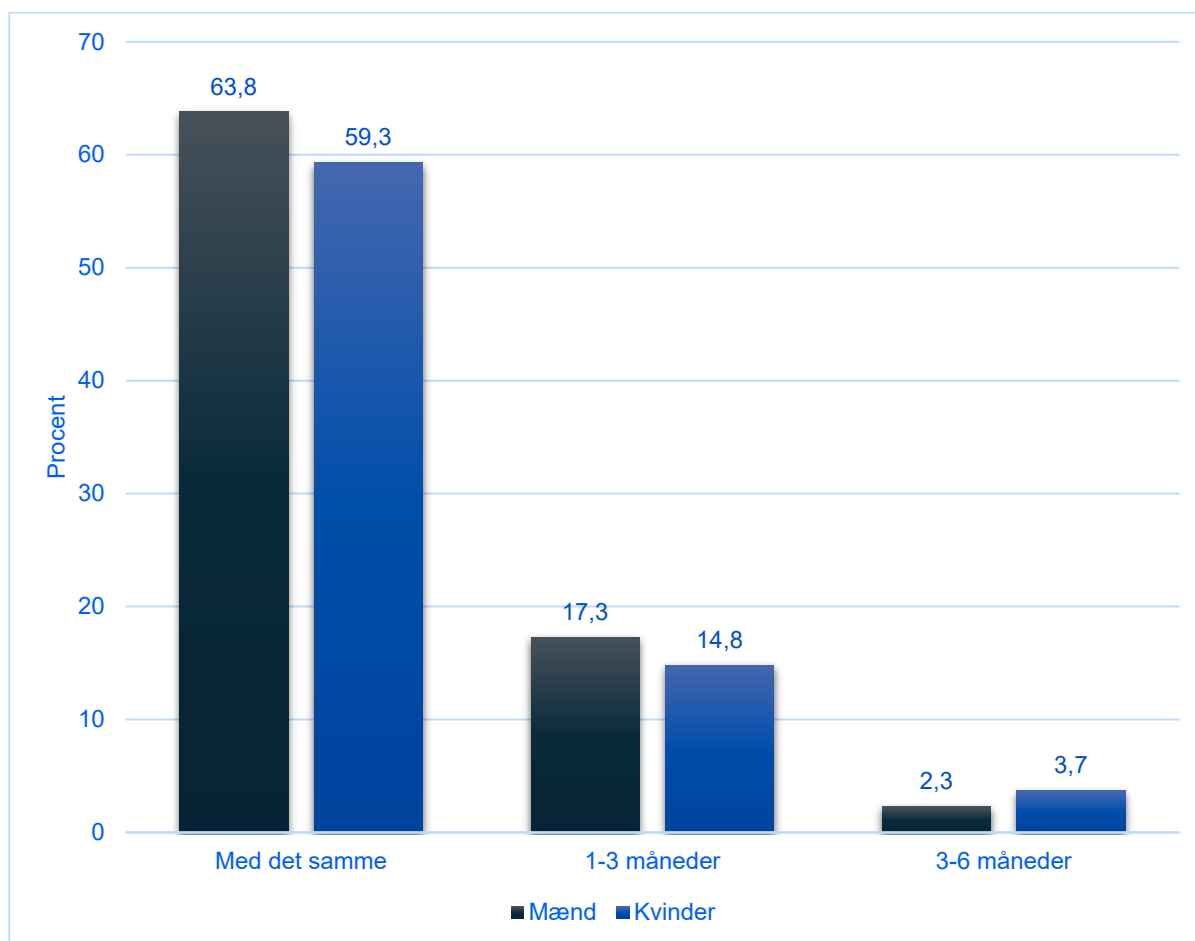
Generelt er lærlingene optimistiske, når det gælder deres jobmuligheder. Her har udsigten til mangel på arbejdskraft tilsyneladende haft en effekt. Både mænd og kvinder har en oplevelse af, at de hurtigt kan få job efter end uddannelse. 60 procent af kvinderne og 64 procent af mændene har en forventning om, at de har et job med det samme. Nogle få har en forventning om, at der kan gå 3-6 måneder. For begge køn gælder det for mindre end 5 procent, og det er endnu et udtryk for, at kvinderne efterhånden føler sig lige så trygge i jobbet som mændene. Sidste år var det hver 10. kvinde, der forventede at skulle være jobsøgende i branchen i 3-6 måneder. Nu er det altså mindre end hver 20.

Der er fortsat kun få kvinder i autobranchen, men dem der er, har fået fodfæste.

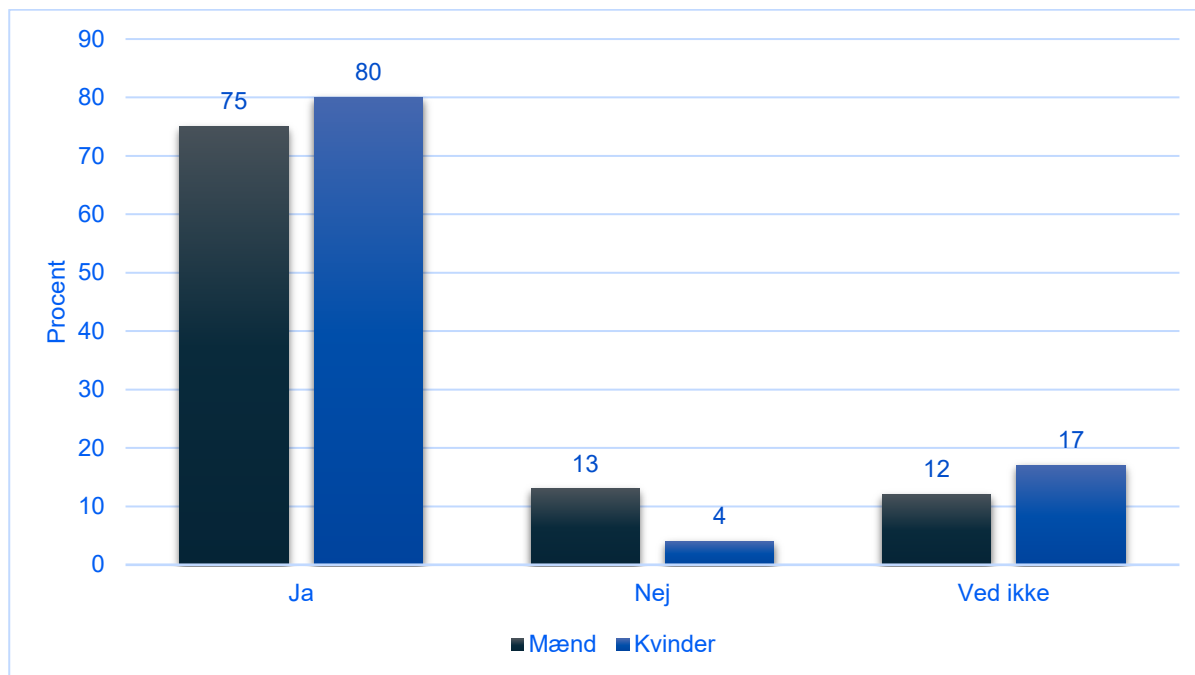
Kønnene er enige om, at der ligger en karrierevej foran dem. I forhold til sidste år ser det ud til, at branchen har gjort mere for at understrege, at der er muligheder for karriere i autobranchen.

75 procent af mændene og næsten 80 procent af kvinderne svarer, at branchen har gjort tilstrækkeligt for at gøre en fremtidig karrierevej synlig for dem. For mændene er der tale om et lille fald på 3 procentpoint, men kvinderne oplever en stigning på 5 procentpoint i forhold til sidste år. Endnu et tegn på, at kvinderne har fået fodfæste i autobranchen. Dette er endnu et bevis på, at mange kvinder må føle sig velkomne i autobranchen.

I hvor høj grad forventer du at finde arbejde efter endt uddannelse?

Kan du se din fremtidige karriere for dig – har branchen gjort nok for at orientere dig om mulighederne?

Hvad er dine karrieredrømme?

Mekaniker:	54,5 procent
Karrosseritekniker:	6 procent
Autolakerer:	3,2 procent
Leder:	2,5 procent
Selvstændig	15,4 procent
Sælger:	0,5 procent
Andet i branchen:	7,8 procent
Udenfor branchen:	10,1 procent

Vi ved fra tidligere undersøgelser, at mange forlader autobranschen i årene efter, at de er færdiguddannet. Fx viste en undersøgelse fra 2015, at kun 54 procent af de uddannede mekanikere fra 2005, stadig var i branchen 10 år senere. Og tallet var faldende derefter.

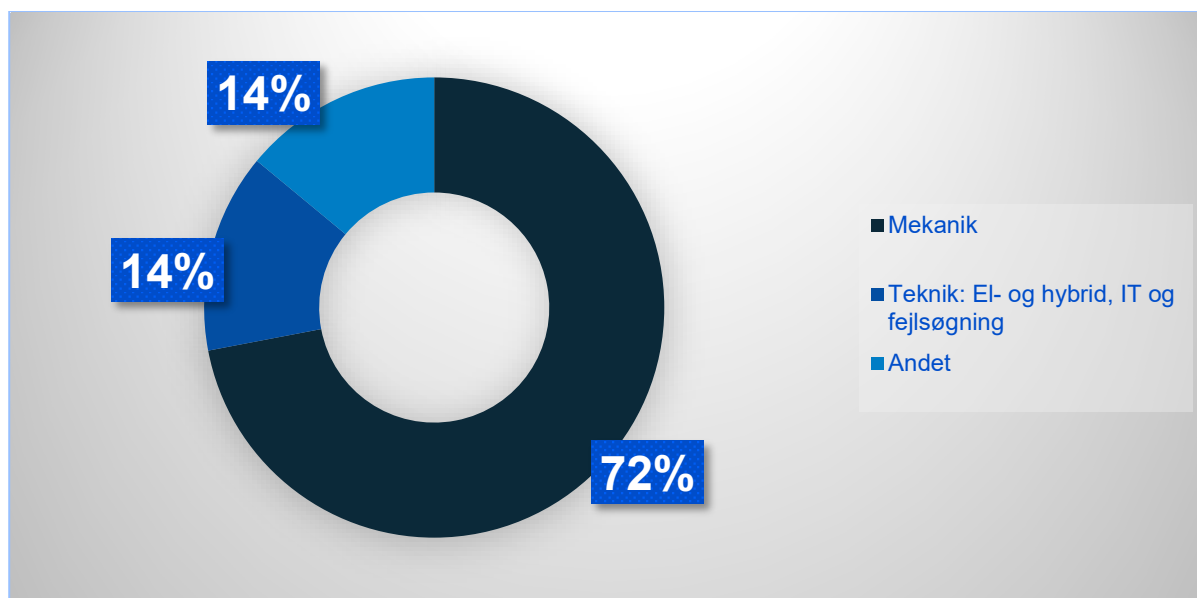
Svarene her viser ikke en tendens til, at de nyuddannede vil væk fra branchen allerede efter kort tid. Men 10 procent nyuddannede, der forestiller sig en karrierevej udenfor branchen, er alligevel et ærgerligt tegn.

Lidt mere end 15 procent vil være selvstændig, altså have egen bilforretning, værksted eller autolakereri. 9 procent forestiller sig en anden stilling i branchen – det kunne fx være værkfører eller lignende.

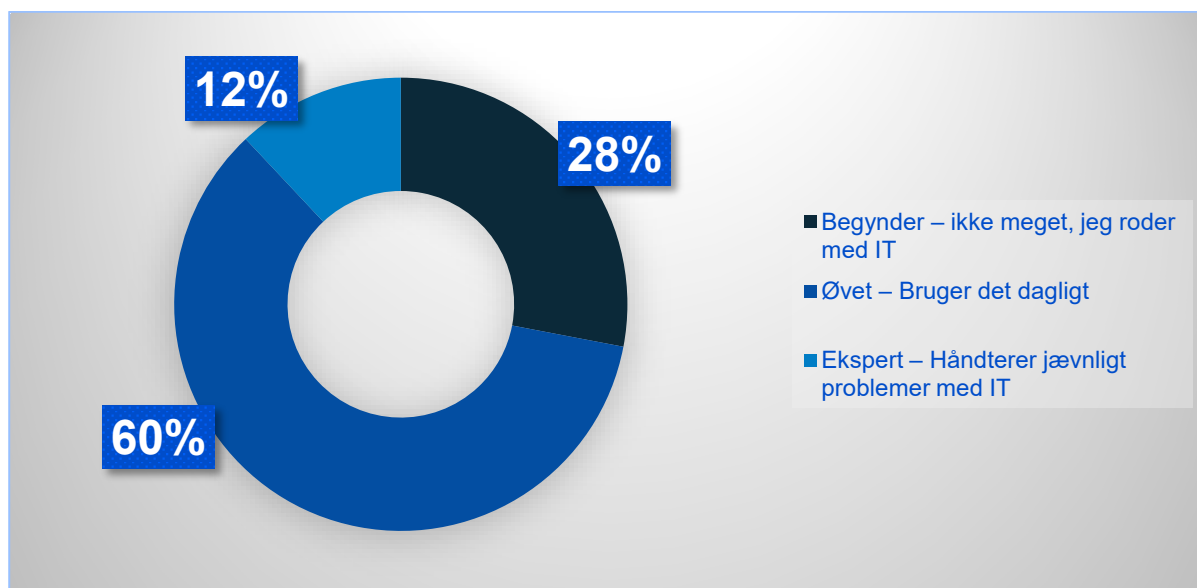
Lærlinge bliver en del af branchens grønne omstilling

Vi har i årets undersøgelse spurgt elever og lærlinge om deres syn på den grønne omstilling. Det skyldes, at fremtidens medarbejdere i autobranchen kommer til at stå i en situation, hvor de både skal lave biler med fossile brændstoffer, og i stigende grad skal arbejde med elbiler og fejlsøgning på dem. Samtidig vil virksomhederne i branchen i stadig stigende grad blive mødt med mål for bæredygtighed og grøn omstilling.

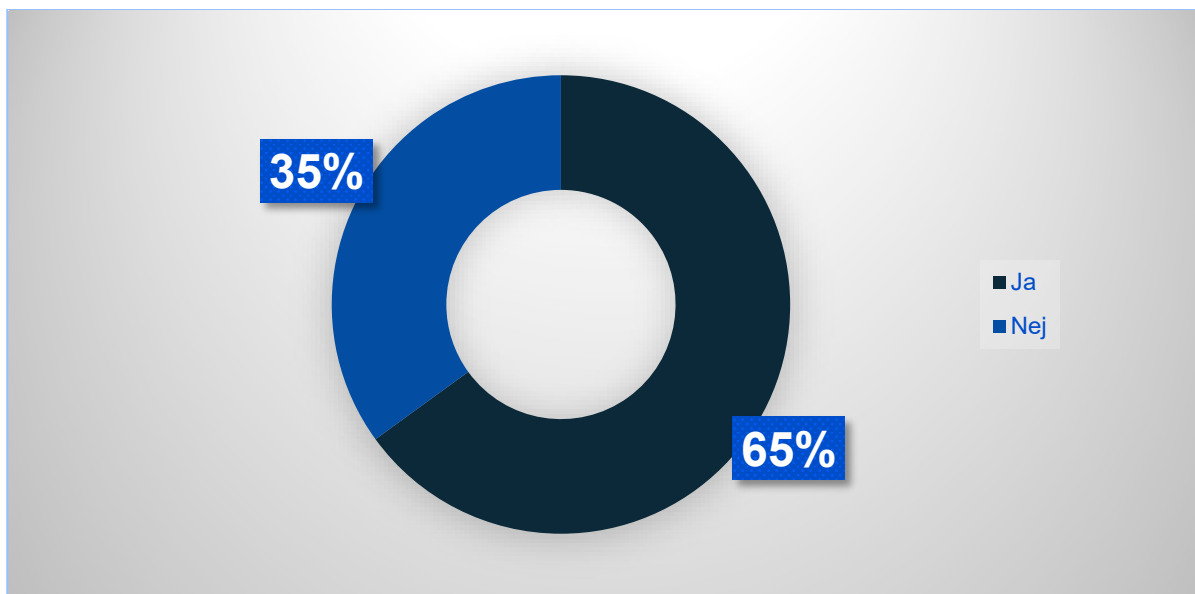
Hvad interesserer dig mest som mekaniker?

Hvor fortrolig er du med IT?

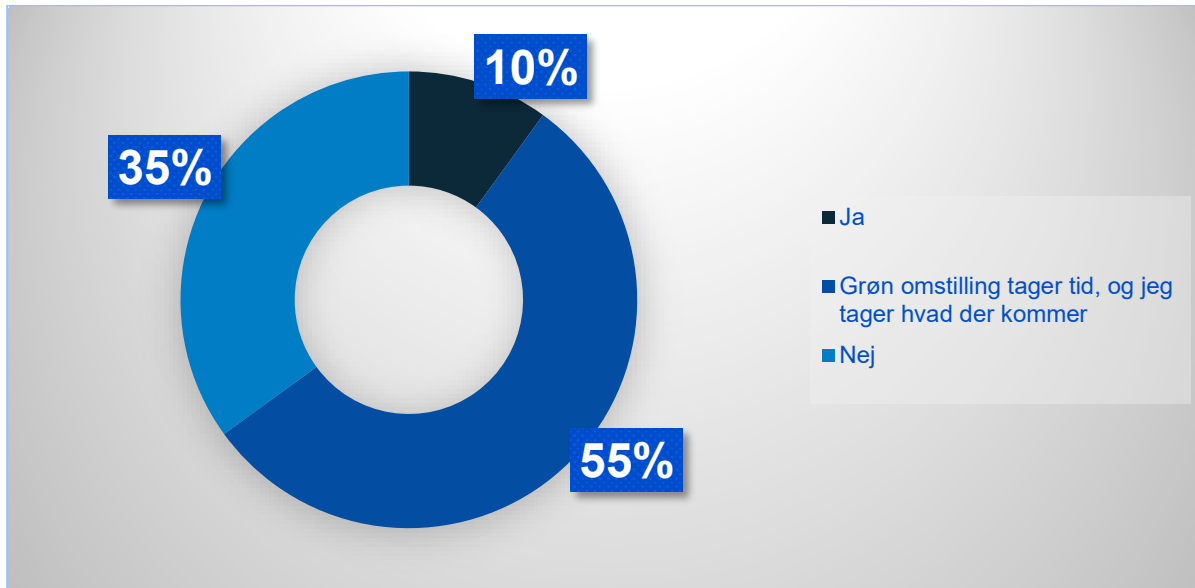

Tror du, at mekanikere kan være med til at påvirke den grønne omstilling?

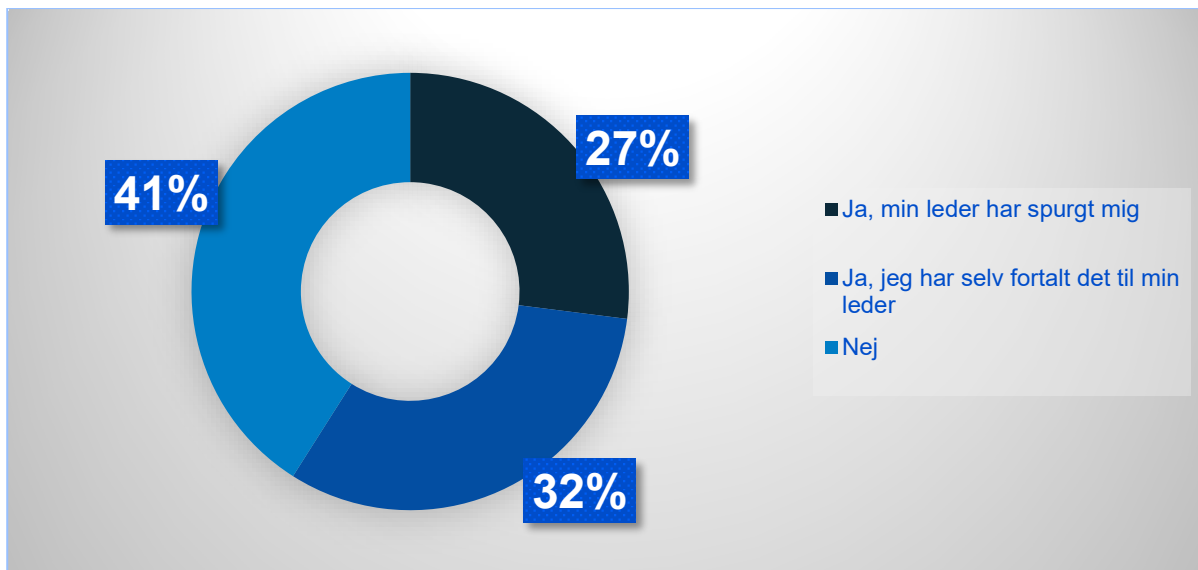
Flertallet af autobranchens lærlinge tror på, at de kan være med til at påvirke den grønne omstilling. Når man ser på næste figur, så giver det mening, at det formentlig er de samme lærlinge, som er parate til at arbejde med omstillingen.

Ønsker du at arbejde med grøn omstilling?

Kun 10 procent svarer, at de ønsker at arbejde med grøn omstilling. Ved første øjekast er det ikke mange, men den store gruppe på næsten 7 ud af 10 er klar til at udvikle sig med opgaverne. Når 35 procent af lærlingene ikke ønsker at arbejde med grøn omstilling, så er det tydeligt, at man som arbejdsgiver skal gøre sig klart, om den kommende medarbejder skal være parat til ny teknik eller ej. For det er en relativt stor del, der ikke er parat til omstillingen.

Ved din arbejdsgiver hvilken retning du ønsker at gå med dit arbejde?

For 60 procent af lærlingene gælder, at deres arbejdsgiver er bekendt med, hvad lærlingen ønsker at arbejde med i fremtiden. Det er vigtigt, for hvis en medarbejder ønsker at kaste sig over den nye teknik, er det også vigtigt, at arbejdsgiveren anerkender det og sikrer, at medarbejderen får den udvikling som er vigtig for både virksomheden og medarbejderen selv.

Svarene viser, at der er en gruppe, som er fremme i skoene og klar til at arbejde med den teknik, der ligger bag fremtidens biler. Men de viser også, at der er en gruppe, som slet ikke er parat til det, og heller ikke har interessen for det. Værkstederne omstiller sig i forskelligt tempo, og det er vigtigt for virksomhederne, at man gør sig klart, hvad man skal bruge, når man ansætter en lærling. På sigt er det nødvendigt, at andelen af mekanikere, der ønsker at arbejde med grøn omstilling, stiger fra de nuværende 35 procent i undersøgelsen.

Samtidig må det understreges, at det er en god idé, hvis lederen husker at spørge sin lærling om dennes interesser og ønsker for arbejdet.

Konklusioner

Elever og lærlinge på autouddannelserne trives ganske godt. På skolerne svarer næsten 9 ud af 10 elever, at de trives godt eller meget godt på uddannelserne. Trivslen er hævet med 1 procentpoint for begge køn og tallene for mænd og kvinder er nu henholdsvis 86 og 85 procent.

I virksomhederne er trivslen hævet væsentligt efter et dyk sidste år. 90 procent af de mandlige lærlinge og 78 procent af de kvindelige har svaret, at de trives godt eller meget godt på lærepladsen. Særligt for kvinderne er det en markant stigning på 12 procentpoint. For mændene er det en forbedring på 5 procentpoint.

Men der er en række trivselsudfordringer, som er afgørende at tage fat om både på skoler og i virksomheder. Der er således fortsat elever af begge køn, som oplever en eller anden form for seksuel krænkende adfærd eller mobning. På skolerne er der tilmed sket en lille stigning.

I virksomhederne er der sket forbedringer, men 15 procent af mændene og 25 procent af kvinderne har dog oplevet en eller anden form for seksuel krænkende adfærd eller mobning på arbejdspladsen.

De udfordringer, der særligt står frem i denne undersøgelse, handler derfor særligt om tonen på arbejdspladsen i forhold til krænkelser, og det handler særligt om et behov for forbedring af vejledningsindsatsen overfor de unge.

Det er værd at bemærke, at forskellene på kønnene på flere områder er snævret ind og på andre områder helt er forsvundet. 8 ud af 10 kvindelige elever ville således anbefale en pige i deres netværk at tage den samme uddannelse, og lige så mange kvinder ville anbefale en dreng/mand at tage uddannelsen. Kvinderne på uddannelsen ser altså ikke nævneværdigt større udfordringer for kvinderne.

Ydermere er det meget interessant, at de kvindelige elever nu oplever en markant bedre mulighed for at få læreplads. Nu mener næsten 3 ud af 4 kvinder, at det var let eller meget let at finde en læreplads, og kvinderne er også meget optimistiske i forhold til at få job efter endt uddannelse.

Selvom undersøgelsen ikke tyder på, at de kvindelige elever i særlig høj grad overvejer at droppe ud af uddannelsen som følge af forskelsbehandling, er det alligevel afgørende at både virksomheder og skoler forholder sig til de oplevelser, eleverne har. Det er væsentligt for rekrutteringsmulighederne i fremtiden.

Undersøgelsen peger samtidig på, at der er et særdeles stort potentiale for forbedring af vejledningsindsatsen. Særligt i grundskolen kan man blive bedre til at informere om mulighederne for at tage en erhvervsuddannelse og en uddannelse i autobranschen. Dette er ubetinget den største mangel.

Særligt tyder det på, at pigerne savner vejledning om en uddannelse, der passer til den enkelte.

I forvejen er det skidt, at kun 27 procent af de mandlige elever oplever, at de fik god vejledning om erhvervsuddannelse i folkeskolen. Når man så tager med, at ingen af kvinderne i undersøgelsen har oplevet god rådgivning, så er det et tegn på, at folkeskolen er for ensporet mod de gymnasiale uddannelser. Man kan nemt få den tanke, at vejledningen er stereotyp i forhold til kønsbestemte uddannelser. Erhvervsskolerne lader til at have godt fat i eleverne i forhold til at vejlede undervejs i forløbet og virksomhederne kan med fordel blive væsentligt mere aktive, når det gælder om at vise eleverne de muligheder, som en uddannelse i autobranschen kan give.

Omtrent hver femte elev uanset køn, måtte søge mere end 20 lærepladser før de fik en. Når branchen skriger på arbejdskraft, så bør virksomhederne generelt være mere aktive i forhold til etablere lærepladser. Dog er det en forbedring i forhold til sidste år, hvor hver fjerde elev måtte søge mange lærepladser.

Vi har spurgt til elevernes oplevelse af seksuel krænkende adfærd og mobning. Her svarer 78 procent af mændene og 81 procent af kvinderne, at de ikke har oplevet noget på skolen. Tallene er ikke lige så gode på arbejdspladsen. Her svarer 78 procent af mændene og 67 procent af kvinderne, at de ikke har oplevet krænkende adfærd og mobning. Med andre ord har hver femte mand og tre ud af 10 kvinder oplevet en eller anden form for seksuel krænkende adfærd eller mobning på arbejdspladsen. Det er en forbedring, men stadig for mange.

Særligt de unge kvinder mener, at der sker forskelsbehandling i virksomheden på grund af deres køn. Dog er opfattelsen af forskelsbehandling noget mindre end for bare et år siden. Og så er det særdeles positivt, at de unge kvinder ikke længere oplever det sværere end mændene at finde en læreplads. Mange af barriererne mod at ansætte en kvinde er tilsyneladende ryddet af vejen.

Mange unge uanset køn ser en klar karrierevej foran sig. Ganske mange har en drøm om at blive selvstændig inden for deres fag. Andre vil dygtiggøre sig og blive specialister, og andre ser allerede for sig, at de får et lederjob i branchen. Enkelte peger på at ville dygtiggøre sig på andre måder inden for faget og eksempelvis skifte fra værkstedet til salgslokalet.

Det er fortsat tydeligt, at virksomhederne spiller en stor rolle som inspiration til de unge mennesker. Udenfor familierne er erhvervspraktik den største inspirationskilde til viden, og virksomhedsbesøg nævnes også af mange som vigtig. Dette er virksomhederne blevet bedre til at udnytte, men der er potentiale til mere.

Anbefalinger

Gør vejen ind i autobranchen bredere

Fire anbefalinger til skolerne, virksomheder og ministeren.

Skolerne

Grundskolevejledere skal klædes bedre på

Mere end 7 ud af 10 elever i undersøgelsen har oplevet utilstrækkelig vejledning om autouddannelserne i grundskolen. Det er katastrofalt. Endnu værre er det, at samtlige kvindelige elever i vores undersøgelse har oplevet utilstrækkelig vejledning. Vejlederne i grundskolen skal klædes bedre på. Grundskolerne bør desuden sikre, at balancen langt bedre mellem gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser. Eleverne skal opleve flere faglærte uddannelser i deres skoletid.

Gør det let at skifte mening

Trepartsaftalen fra 2020 gør det muligt for skolerne at tilbyde fleksibilitet mellem uddannelser. Skolerne bør udnytte den mulighed – eksempelvis ved at lade elever på personvognsmekanikeruddannelsen skifte til karrosseritekniker, hvis det er der, der er ledige praktikpladser og mangel på elever. Skolerne skal også tillade eleverne at skifte skole, hvis det er nødvendigt.

Fokus på praktikpladser til kvinder

Som et led i trepartsaftalen fra 2020 har skolerne nu fået større ansvar for at hjælpe eleverne med at finde en praktikplads. Undersøgelsen viser, at det særligt for kvinder er svært at finde praktikplads. Skolerne bør derfor sætte ind her for at matche kvinder med en virksomhed. Vi anbefaler skolerne at finde og promovere kvindelige rollemønstre overfor virksomhederne og på skolen. Vi anbefaler også, at skolerne tager fat om myterne og forklarer virksomhederne, hvordan regler og muligheder er. Nogle virksomhedsledere har fortsat et forældet billede af, at der er besvær forbundet med at ansætte en kvinde – eksempelvis udgifter og plads til at bygge ekstra omklædningsrum.

Undervisning i køn

En del af de kvindelige elever oplever forskelsbehandling og krænkende adfærd på skolen. Skolerne bør fortsat arbejde med, at oplysning om bekæmpelse af forskelsbehandling og chikane er kendt af alle, og sikre, at alle, som føler sig chikaneret, har et sted at henvende sig. Et sted, som eleverne kender til og er trygge ved at benytte.

Virksomhederne

Tag imod skoleelever

De gode elever kommer ikke længere af sig selv. En tidlig indsats er vigtig for fremtidens rekruttering. Virksomhederne kan med fordel invitere lokale grundskoler på virksomhedsbesøg og tage imod erhvervspraktikanter for at introducere børnene tidligt til en bilforretning.

Deltag i lokale job- og uddannelsesmesser

Virksomheder kan med fordel deltage i lokale job- og uddannelsesmesser i vintermånederne. Det er her de unge møder op sammen med deres forældre og henter en del af deres inspiration. Uddannelsen til karrosseritekniker er kendt af de færreste. Mange er ikke klar over karrieremulighederne som mekaniker eller karrosseritekniker eller i de kreative muligheder som autolakerer.

Læg opslag på lærepladsen.dk

Virksomheder opfordres kraftigt til at annoncere efter lærlinge via praktikpladsen.dk for at opnå større synlighed og for at sikre, at virksomheder og elever har ét samlet sted at lede efter et match. Samtidig gør det en forskel, når en hel branche sammen tager ansvar og viser de unge og deres forældre, at der er jobs at få – mange jobopslag signalerer mange muligheder.

Vær åben overfor alle typer af elever – køn, etnicitet, religion, alder

Undersøgelsen viser, at virksomhederne er blevet langt bedre til at ansætte kvindelige lærlinge. Forskellen mellem kønnene er snævret ind. Forhåbentlig kan det vise flere kvinder, at der er muligheder i branchen. Dem skal virksomhederne også være klar til at tage.

Peg på en praktikplads i nærheden

Virksomhederne bør i højere grad hjælpe elever, der søger lærlingeplads videre, hvis ikke de selv har plads til dem. Det kan være ved at pege på en anden virksomhed i deres lokale netværk. Det kan også være ved at gøre eleven opmærksom på andre muligheder – måske står virksomheden selv overfor at skulle bruge en karrosseritekniker i stedet for. Uddannelsen til karrosseritekniker er mindre kendt. Mange elever må i dag gå i skolepraktik som personvogsmekaniker, mens der er ledige praktikstillinger som karrosseritekniker.

Vis de gode eksempler

Autobranchen fremstår stadig som et udpræget mandefag. Det kan afskrække kvinder fra faget, men også gøre virksomhederne usikre på, om det er en god idé at have kvindelige elever. AutoBranchen Danmark anbefaler, at virksomheder som allerede har kvindelige elever, hjælper med at udbrede budskabet om, at der er brug for både flere mænd og kvinder for at sikre arbejdskraft nok. Det kan de særligt gøre i lokalpressen, på deres egne sociale medier og når de møder elever på skolen, på virksomhedsbesøg, på jobmesser og andet i det lokale og regionale område.

Lav en chikanepolitik

Virksomhederne bør have en nedskrevet personalepolitik om seksuel chikane og forskelsbehandling, som kommunikerer til alle medarbejdere. Det anbefales, at virksomhederne også sørger for at tale med medarbejdere og ledelse om, hvad forskelsbehandling og seksuel chikane er. Der bør være en kontaktperson at gå til. AutoBranchen Danmark og Dansk Metal har lavet samarbejde på området. Her kan virksomheden bede om at være med.

Ministeren

Følg op på fleksibilitetsordningen

Som en del af trepartsaftalen fra 2020 får erhvervsskolerne mulighed for at gøre det let at skifte mellem uddannelser inden for det samme område. Den nye fleksibilitet sikrer, at elever uden praktikplads kan ledes over på mindre kendte uddannelser med ledige praktikstillinger. Ministeren bør følge anvendelsen af den nye mulighed tæt og evaluere

skolernes brug af ordningen i 2022 Det bør sikres, at skoler ikke kun lader "egne" elever skifte til anden uddannelse, men også at skoler kan sende elever til anden uddannelse på anden skole.

Hold én årlig konference

I flere brancher er der gode idéer, som rykker i det små. Ministeren bør én gang om året samle alle de initiativer, der har fået flere til at søge en erhvervsuddannelse som inspiration for at udbrede viden om, hvad der virker efter det i mange år, har haltet med søgningen. Resultaterne kan f.eks. fremlægges på en konference eller dialogmøde med skoler, brancheorganisationer og virksomheder.

Hjælp grundskolen

Uddannelsesvejledningen i grundskolen lader erhvervsuddannelserne i stikken. Når mere end 7 ud af 10 elever siger, at de fik for dårlig vejledning om uddannelse i folkeskolen, så er det en markant mangel. For kvinderne på autouddannelserne er det voldsomt, at ikke én eneste mener, at rådgivningen var god nok. Med "Hestekræfter på skoleskemaet" arbejdede AutoBranchen Danmark og Dansk Automobil Sports Union med folkeskolerne i tre år med gode resultater. Det er vigtigt, at eleverne langt tidligere får viden om erhvervsuddannelser – de skal have en åben og ærlig vejledning, der ikke er præget af gamle kønsroller og -mønstre.

Støt op om FGU

Støt op og styrk vores FGU-system. Alt for mange unge er uden uddannelse. Dem kan vi hjælpe på vej og ind i brancher, hvor der er brug for dem. Deres faciliteter bør opgraderes, og deres samarbejde med erhvervslivet bør fylde meget mere i hverdagen.

Promover lærepladsen.dk

Praktikpladsen.dk er et godt redskab til at matche elever og virksomheder, men det bliver brugt for lidt. Ministeren bør igangsætte en kampagne overfor både skoler og virksomheder, der kan udbrede kendskabet til platformen. Flere skal lægge ledige stillinger på den og bidrage til, at det bliver det centrale sted at gå til, hvis man mangler en praktikplads.

Afliv myter

For mange virksomheder har i dag fordomme om kvinder på værkstedet, og tror, at der stilles krav om særlige forhold såsom omklædningsrum. Ministeren bør i samarbejde med fagforbund og brancheorganisationer aktivt bidrage til at aflive myterne og i stedet oplyse om behovet for at rekruttere mere diversitet.

Etabler en pulje

Ministeren bør oprette en pulje, som virksomheder og erhvervsskoler kan søge i fællesskab. Puljen rettes mod initiativer, der skal bekæmpe seksuel chikane og forskelsbehandling.

Beløn private aktører, der tager uddannelsesansvar

"Hestekræfter på skoleskemaet" er et eksempel på private aktører, der tager uddannelsesansvar. Initiativet er blevet til ved hjælp af en stor donation fra Villum-Fonden, der udløb i 2022. I enkelte kommuner er indsatsen forankret lokalt. Det er håbet, at arbejdet kan forankres og yderligere udvikles i samarbejde mellem især foreninger (gokartklubber) og virksomheder. Ministeren opfordres til at give mulighed for, at private uddannelsesinitiativer, der, i lighed med "Hestekræfter på skoleskemaet" kan dokumentere en betydelig effekt, kan søge om tilskud til videreførelse, når fondsbevillingen udløber.

Om AutoBranchen Danmarks trivselsundersøgelser

Spørgsmålene i denne undersøgelse er udarbejdet i samarbejde med Living Institute, som er blandt Danmarks førende, når det handler om at skabe mere diversitet og mangfoldighed på arbejdspladsen.

AutoBranchen Danmark har i samarbejde med 15 erhvervsskoler i hele landet undersøgt trivslen på autouddannelserne. Skolerne dækker uddannelser til personvognsmekaniker, lastvognsmekaniker, karrosseritekniker og autolakerer. Besvarelserne er indløbet via et onlinespørgeskema i perioden fra december 2022 til februar 2023. Skolerne har gjort spørgeskemaet tilgængeligt for eleverne, og deres besvarelser er modtaget anonymt hos AutoBranchen Danmark. Eleverne har haft mulighed for at svare, hvilken skole de tager uddannelsen på, men de kunne også svare blankt på spørgsmålet.

443 elever har besvaret spørgeskemaet. Heraf 402 (91 %) mænd, 28 (6,3 %) kvinder og 13 kønsneutrale (3 %).

Deltagende skoler

- EUC Nord (Frederikshavn og Hjørring)
- EUC Nordvest
- Uddannelsescenter Holstebro
- Mercantec (Viborg)
- College360 (Silkeborg)
- Tradium (Randers)
- UCRS Skjern Tekniske Skole
- Rybners (Esbjerg),
- Aarhus Tech
- CELF
- EUC Sjælland (Næstved, Vordingborg)
- EUC Nordvestsjælland (Holbæk)
- Roskilde Tekniske Skole
- U/Nord (Hillerød, Helsingør, Frederikssund)
- TEC (Hvidovre)